

ספר

הזהר הקדוש

מהתנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי זללה"ה

עם פירוש

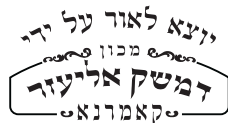
דמשק אליעזר

מכבוד קדושת אדונינו מורינו ורבינו
הגאון הקדוש המקובל האלקי
שר בית הזהר מרן

רבי אליעזר עבי סאפרין זצוק"ל

בן כ"ק אדמו"ר שר התורה והזהר
עמוד העבודה והיראה רשכבה"ג הגאון הקדוש מרן
רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל סאפרין זצוק"ל
מקאמרנא

מאמרי ראש השנה

ערב ראש השנה
שנת ה'תשפ"ו לפ"ק

כל הבעלות והזכויות שמורות להמו"ל
ואסור לצלם ספר זה או חלק ממנו
בלי רשות מהמו"ל בכתב
עפ"י דין תורתינו הק' ולהבדיל עפ"י החוק הבינלאומי
ושארית ישראל לא יעשו עולה

יוצא לאור ע"י

ניתן להשיג הספר:

02-5807461

052-7643092

כתובת דוא"ל:

k7643092@gmail.com

תא חזי, כגוונא דא ביום ראש השנה ויום הכפורים, דדינא אשתכח בעלמא, איהו קאים לקטרגא, וישראל בעיין לאתערא בשופר, ולא תערא קול דכליל באשא ומיא ורוחא ואתעבידו חד, ולא שמעא ההוא קול מגו שופר, וההוא קול סלקא עד אתר דכרסיי דדינא יתבא, ובטש בה וסלקא, כיון דמטא האי קול מתתא, קול דיעקב אתתקן לעילא, וקב"ה (דף קיד ע"ב) אתער רחמי, דהא כגוונא דישראל מתערי לתתא, קול חד כליל באשא ורוחא ומיא דנפקי כחדא מגו שופר, הכי נמי אתער לעילא שופר, וההוא קול דכליל באשא ומיא ורוחא אתתקן, ונפק דא מתתא ודא מעילא, ואתתקן עלמא ורחמי אשתכחו, וההוא מקטרגא אערבב דחשיב לשלטאה בדינא ולקטרגא בעלמא, וחמי דמתערי רחמי, כדין אערבב ואתשש חיליה, ולא יכיל למעבד מידי, וקב"ה דאין עלמא ברחמי, דאי תימא דדינא אתעביד לאו הכי, אלא אתחברו רחמי בדינא ועלמא אתדן ברחמי.

תא חזי כתיב, (תהלים פ"ד) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו דאתכסיא סיהרא, דהא כדין שלטא האי חיויא בישא ויכיל לנזקא עלמא, וכד

דמישק אליעזר

תא חזי, כגוונא דא ביום ראש השנה ויום הכפורים, דדינא אשתכח בעלמא, איהו קאים לקטרגא, וישראל בעיין לאתערא בשופר, ולא תערא קול דכליל באשא ומיא ורוחא ואתעבידו חד 'באשא' מלכות שהשכינה אש אוכלה היא, 'מיא' בינה שמשם יוצאין המים של חו"ג, 'ורוחא' הוא ז"א, ולא שמעא ההוא קול מגו שופר, וההוא קול סלקא עד אתר דכרסיי דדינא יתבא, ובטש בה וסלקא, כיון דמטא האי קול מתתא שהוא ז"א בעת היחוד, קול דיעקב אתתקן לעילא שמעלה מ"ב ומ"ד לאו"א, וקב"ה (דף קיד ע"ב) אתער רחמי, דהא כגוונא דישראל מתערי לתתא, קול חד כליל באשא ורוחא ומיא דנפקי כחדא מגו שופר, הכי נמי אתער לעילא שופר, וההוא קול דכליל באשא ומיא ורוחא אתתקן, ונפק דא מתתא ודא מעילא, ואתתקן עלמא מלכות, ורחמי אשתכחו, וההוא מקטרגא אערבב דחשיב לשלטאה בדינא ולקטרגא בעלמא, וחמי דמתערי רחמי, כדין אערבב ואתשש חיליה, ולא יכיל למעבד מידי, וקב"ה דאין עלמא ברחמי הקב"ה עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים, דאי תימא דדינא אתעביד לאו הכי, אלא אתחברו רחמי בדינא ועלמא אתדן ברחמי.

תא חזי כתיב, תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו דאתכסיא סיהרא, דהא כדין שלטא האי חיויא בישא ויכיל לנזקא עלמא, וכד מתערי רחמי,

מתערי רחמי, סלקא סיהרא ואתעברת מתמן, ואיהו אתערבב ולא יכיל לשלטאה, ואתעבר דלא יתקרב תמן, ועל דא ביום ראש השנה בעינן לערבבא ליה, כמאן דאתער משנתיה ולא ידע כלום. ביום הכפורים בעי לנייחא, ולמעבד ליה נייחא דרוחא בשעיר דקרבין ליה, וכדין אתהפך סניגוריא עלייהו דישראל.

אבל ביומא דראש השנה אתערבב דלא ידע, ולא יכיל למעבד כלום, חמי אתערותא דרחמי סלקין מתתא, ורחמי מלעילא, וסיהרא סלקא בינייהו, כדין אתערבב ולא ידע כלום, ולא יכיל לשלטאה, וקב"ה דן להו לישראל ברחמי וחיים עלייהו, ואשתכח להו זמנא כל אינון עשרה יומין דבין ראש השנה ליום הכפורים לקבלא כל אינון דתייבין קמיה, ולכפרא לון מחובייהו, וסליק לון ליומא דכפורי, ועל דא בכלא קב"ה פקיד לון לישראל למעבד עובדא, בגין דלא ישלוט עלייהו מאן דלא אצטריך, ולא ישלוט עלייהו דינא, ויהון כלהון זכאין בארעא (דף קטו ע"א) כרחימו דאבא על בנין, וכלא בעובדא ובמלין תליא, והא אוקימנא מלין.

רמשיק אליעזר

סלקא סיהרא ואתעברת מתמן, ואיהו אתערבב ולא יכיל לשלטאה, ואתעבר דלא יתקרב תמן, ועל דא ביום ראש השנה בעינן לערבבא ליה, כמאן דאתער משנתיה ולא ידע כלום. ביום הכפורים בעי לנייחא, ולמעבד ליה נייחא דרוחא בשעיר דקרבין ליה, וכדין אתהפך סניגוריא עלייהו דישראל.

אבל ביומא דראש השנה אתערבב דלא ידע, ולא יכיל למעבד כלום, חמי אתערותא דרחמי סלקין מתתא, ורחמי מלעילא, וסיהרא סלקא בינייהו, כדין אתערבב ולא ידע כלום, ולא יכיל לשלטאה, וקב"ה דן להו לישראל ברחמי וחיים עלייהו, ואשתכח להו זמנא כל אינון עשרה יומין דבין ראש השנה ליום הכפורים לקבלא כל אינון דתייבין קמיה, ולכפרא לון מחובייהו, וסליק לון ליומא דכפורי, ועל דא בכלא קב"ה פקיד לון לישראל למעבד עובדא, בגין דלא ישלוט עלייהו מאן דלא אצטריך, ולא ישלוט עלייהו דינא, ויהון כלהון זכאין בארעא (דף קטו ע"א) כרחימו דאבא על בנין, וכלא בעובדא ובמלין תליא, והא אוקימנא מלין.

זהר פרשת תצוה דף קפד ע"א

פתח ההוא סבא ואמר, (תהלים פ"ד) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, השתא איהו זמנא לאתערא דינא עלאה תקיפא, וכד איהו אתער, סטרא אחרא אתתקף בהדיה, וכיון דאיהו אתתקף, סליק וחפיא לסיהרא דלא נהיר נהורא, ואתמליא מסטרא דדינא, כדין כל עלמא איהו בדינא, עלאין ותתאין, וכרוזא כריז בכלהו רקיעין, אתקינזו כורסיא דדינא למאריה דכלא, דאיהו בעי למידן.

ורזא הכא, ואתנהיר לן במדברא, אמאי אתער דינא עלאה ביומא דא, אלא כל רזין וכל קדושין יקירין, כללו תליין בשביעאה, וההוא שביעאה עלאה עלמא עלאה דאקרי עלמא דאתי, מניה נהרין כל בוצינן וכל קדושין וכל ברכאן.

וכד מטי זמנא לחדתותי ברכאן, וקדושין לאנהרא, בעא לאשגחא בכל

דמישק אליעזר

פתח ההוא סבא ואמר, תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, השתא איהו זמנא לאתערא דינא עלאה תקיפא שהוא המתקת דינים בשורשם, שמוז נמתקו כל הדינים שמתפשטים למטה, כי כל הדינים אינם יכולים להמתיקם אלא דייקא בשורשם, כדאיתא בפע"ח (סער הסופר פ"א) ע"ש, וכד איהו אתער, סטרא אחרא אתתקף בהדיה, וכיון דאיהו אתתקף, סליק וחפיא לסיהרא דלא נהיר נהורא, ואתמליא מסטרא דדינא, כדין כל עלמא איהו בדינא, עלאין ותתאין, וכרוזא כריז בכלהו רקיעין, אתקינזו כורסיא דדינא למאריה דכלא, דאיהו בעי למידן.

ורזא הכא, ואתנהיר לן במדברא, אמאי אתער דינא עלאה ביומא דא, אלא כל רזין וכל קדושין יקירין, כללו תליין בשביעאה חדש תשרי, וההוא שביעאה עלאה עלמא עלאה דאקרי עלמא דאתי בינה, ששם הוא עולם התשובה, מניה נהרין כל בוצינן וכל קדושין וכל ברכאן מבינה בא אור שמאיר לתרין יסודות צדיקים של זו"נ, וכן וכל קדישין הם תלת מוחין הנקראים קודש, וכל המאה ברכות שדוד הע"ה תיקן לישראל לאומרם בכל יום ג"כ באים מבינה, כדאיתא בפע"ח (סער הכרכות פ"א) ע"ש.

וכד מטי זמנא לחדתותי ברכאן, וקדושין לאנהרא בכל יום ויום אחר התפלה מסתלקים המוחין מזו"נ, והמשכות המוחין תלוי על ישראל, שאפילו יתקבצו כל מלאכי מעלה וכל כסא הכבוד אינם יכולים לגרום ולהמשיך המוחין לזו"נ, אלא דייקא ישראל, ובכל יום ויום באים מוחין חדשים, וזהו מהתחלת בריאות העולמות עד שיבוא משיח צדקינזו ויבנה בית המקדש השלישי שהוא כנגד יעקב אע"ה, כדאיתא בפע"ח (סער

תקונא דעלמין כלהו, וכל אינון תקונים לאתקיימא, כלהון סלקין מגו תתאי אי אינון כשראן, ואי לא כשראן כדין קיימא (ס"א מלה) דלא נהיר, עד דאתפרשן חייבין מגו זכאין, כדין אתער דינא, ומההוא דינא אתתקף סטרא אחרא, ואשתכח מקטרגא, בגין דינתנון ליה אינון חייביא, בגין דעליה כתיב, (לוי' כח ג) ולכל תכלית הוא חוקר, וחפיא לסיהרא, אמאי (ד"א לא מסרא לון בידא דמקטרגא), בגין דלית תיאובתיה דקודשא בריך הוא לאובדא לעובדי ידוי.

וההוא סטרא אחרא קיימא קליפא תקיפא, דלא יכיל לאתברא, בר בההוא עיטא דקודשא בריך הוא יהיב לישראל, דכתיב תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, בגין לתברא ההוא כסה דאתחפיא סיהרא ולא נהיר.

וכד מתערי ישראל לתתא בשופר, ההוא קלא דנפיק משופר, בטש באוירא ובקע רקיעין, עד דסלקא לגבי ההוא טנרא תקיפא (נ"א סטרא אחרא) דחפי לסיהרא, אשגח ואשכח אתערותא דרחמי, כדין ההוא (דף קפד ע"ב)

דמשק אליעזר

התפלה פ"ז ע"ש, לזה אמר וכד מטי זמנא, היינו בתפלת שחרית של כל יום ויום לחדש ברכאן מאה ברכות ומוחין קדושים, כי שניהם הם בתלת מוחין, כדאיתא בפע"ח (שער הכרכות פ"ח), והוא להאיר לזו"נ המוחין, בעא לאשגחא בכל תקונא דעלמין כלהו תחלת קודם המשכת המוחין צריך בר ישראל להשגיח תחלה שלא יהיה נמצא בזו"נ שהם ב' עולמות שום פגם, וכל אינון תקונים לאתקיימא שלא יסתלקו ח"ו תיכף ומיד, והוא כשנמצא בהמוחין דזו"נ איזה פגם אזי מסתלקים משם תיכף ומיד, לזה אמר לאתקיימא שם עד אחר התפלה, כלהון סלקין מגו תתאי אי אינון כשראן שהמוחין לא באו לזו"נ אלא מישראל, ואי לא כשראן כדין קיימא דלא נהיר, עד דאתפרשן חייבין מגו זכאין, כדין אתער דינא על הרשעים, ומההוא דינא אתתקף סטרא אחרא, ואשתכח מקטרגא, בגין דינתנון ליה אינון חייביא הרשעים נותנים להם כח, בגין דעליה כתיב, ולכל תכלית הוא אין סוף ב"ה חוקר, וחפיא לסיהרא, אמאי לא מסרא לון בידא דמקטרגא, בגין דלית תיאובתיה דקודשא בריך הוא לאובדא לעובדי ידוי.

וההוא סטרא אחרא קיימא קליפא תקיפא, דלא יכיל לאתברא, בר בההוא עיטא דקודשא בריך הוא יהיב לישראל, דכתיב תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, בגין לתברא ההוא כסה דאתחפיא סיהרא ולא נהיר.

וכד מתערי ישראל לתתא בשופר, ההוא קלא דנפיק משופר, בטש באוירא ובקע רקיעין, עד דסלקא לגבי ההוא טנרא תקיפא סלע תקיף, דחפי לסיהרא, אשגח ואשכח אתערותא דרחמי, כדין ההוא (דף קפד ע"ב) דסליק וקיימא

דסליק וקיימא לעילא אתערבב, כדין ההוא קלא קיימא, ואעבר ההוא דינא. וכיון דלתתא אתעררו רחמי, הכי נמי לעילא אתער שופרא אחרא עלאה, ואפיק קלא דאיהו רחמי, ואתערעו קלא בקלא, רחמי ברחמי, ובאתערותא דלתתא אתער הכי נמי לעילא.

ואי תימא היך יכיל קלא דלתתא או אתערותא דלתתא לאתערא הכי נמי, תא חזי עלמא תתאה קיימא לקבלא תדיר, והוא אקרי אבן טבא, ועלמא עלאה לא יחייב ליה אלא כגוונא דאיהו קיימא, אי איהו קיימא בנהירו דאנפין מתתא, כדין הכי נהרין ליה מעילא, ואי איהו קיימא בעציבו, יהבין ליה דינא בקבליה.

כגוונא דא (תהלים ק ז) עבדו את יהו"ה בשמחה, חדוה דבר נש משיך לגביה חדוה אחרא עלאה, הכי נמי האי עלמא תתאה, כגוונא דאיהו אתערות הכי אמשיך מלעילא.

בגין כך מקדמי ישראל ואתערי בשופר, קלא דאיהו (רזא דרחמי) כליל באשא ומיא ורוחא, ואתעביד חד, וסלקא לעילא, ובטש בהאי אבן טבא,

❧❧❧ דמשיך אליעזר ❧❧❧

לעילא אתערבב השטן, כדין ההוא קלא קיימא, ואעבר ההוא דינא.

וכיון דלתתא אתעררו רחמי, הכי נמי לעילא אתער שופרא אחרא עלאה תקע בשופר גדול, ואפיק קלא דאיהו רחמי, ואתערעו קלא בקלא פוגעים זה בזה, רחמי ברחמי, ובאתערותא דלתתא אתער הכי נמי לעילא.

ואי תימא היך יכיל קלא דלתתא או אתערותא דלתתא לאתערא הכי נמי, תא חזי עלמא תתאה קיימא לקבלא תדיר, והוא אקרי אבן טבא מלכות, ועלמא עלאה ז"א קדישין, לא יחייב ליה אלא כגוונא דאיהו קיימא אזיל ומפרש, אי איהו קיימא בנהירו דאנפין מתתא, כדין הכי נהרין ליה מעילא, ואי איהו קיימא בעציבו, יהבין ליה דינא בקבליה.

כגוונא דא עבדו את יהו"ה בשמחה, חדוה דבר נש אפילו שבא לו שמחה מדברי ענינים גשמיים, אעפ"כ אם בר ישראל הוא בעל שכל דקדושה, משיך לגביה בעת תפלתו, חדוה אחרא עלאה שמחה דקדושה, הכי נמי האי עלמא תתאה מלכות, כגוונא דאיהו אתערות הכי אמשיך מלעילא.

בגין כך מקדמי ישראל ואתערי בשופר, קלא דאיהו כליל באשא ומיא ורוחא חג"ת, ואתעביד חד ז"א קדישין הנקרא אחד, וסלקא לעילא, ובטש בהאי אבן טבא מלכות, ואצטבע באיגון גווינן שהם חג"ת, לבן אודם ירוק, דהאי קלא,

ואצטבע באינזון גווינן דהאי קלא, וכדין כמה דאתחזיאת הכי משיך מלעילא.
וכיון דאתקנת בהאי קלא, רחמי נפקי מלעילא ושריין עלה, ואתכלילא
ברחמי מתתא ומלעילא, וכדין אתערבב סטרא אחרא, (אסתכל וחמי
בנהירו דאנפין), ואתחלש תקפיה, ולא יכיל לקטרגא.

והאי אבן טבא קיימא בנהירו דאנפין מכל סטריין, בנהירו דלתתא ובנהירו
דלעילא, אימתי קיימא בנהירו דלעילא, הוי אומר ביומא דכפורי, וביומא
דכפורי אתנהיר ההוא אבן טבא בנהירו דלעילא, מגו נהירו דעלמא דאתי,
(ואתערבב ההוא דלטורא), וכדין מתקנין ישראל לתתא חד שעיר, ומשדרין
להאי מדברא תקיפא דאיהו שלטא עליה.

❧❧❧ דמיטק אליעזר ❧❧❧

וכדין כמה דאתחזיאת הכי משיך מלעילא.

וכיון דאתקנת בהאי קלא, רחמי נפקי מלעילא ושריין עלה, ואתכלילא ברחמי
מתתא ומלעילא, וכדין אתערבב סטרא אחרא, ואתחלש תקפיה, ולא יכיל
לקטרגא.

והאי אבן טבא קיימא בנהירו דאנפין מכל סטריין של ז"א, בנהירו דלתתא
ובנהירו דלעילא, אימתי קיימא בנהירו דלעילא, הוי אומר ביומא דכפורי
שהוא בינה, שהוא אור של מעלה, וביומא דכפורי אתנהיר ההוא אבן טבא בנהירו
דלעילא שיש לה עליה עד הבינה, מגו נהירו דעלמא דאתי, וכדין מתקנין ישראל
לתתא חד שעיר, ומשדרין להאי מדברא תקיפא דאיהו שלטא עליה.

זהר פרשת ויקרא דף יח ע"א

רבי אלעזר ורבי אבא הוו יתבי, אמר רבי אלעזר, חמינא לאבא ביומי דראש השנה ויום הכפורים, דלא בעי למשמע צלותא מכל בר נש, אלא אי קאים עליה תלתא יומין קודם לדכאה ליה, דרבי שמעון הוה אמר הכי, בצלותא דהאי בר נש דאנא מדכינא, אתכפר עלמא, וכל שכן בתקיעה דשופרא, דלא מקבל תקיעתא דבר נש דלאו איהו חכים למתקע ברזא דתקיעה.

דתנינן, רבי ייסא סבא אמר, הני תקיעתא כסדרן, קדמא כלילא מכלא, תניינא חדא כסדרא וחדא כסדרא, גבורה גדולה בינייהו, תליתא חד הכא וחד הכא, גבורה בינייהו, פיסקא סלקא, קומטרא נחתא, חד תקיפא וחד רפיא, והא אוקמוה, ואינן עשרה ואינן תשע, חד כללא דכלא.

ובהאי יומא מתעטרא יצחק, והוא רישא לאבהן, בהאי יומא כתיב (ישעיה לג יד) פחדו בציון חטאים.

דמשק אליעזר

רבי אלעזר ורבי אבא הוו יתבי, אמר רבי אלעזר, חמינא לאבא ביומי דראש השנה ויום הכפורים, דלא בעי למשמע צלותא מכל בר נש, אלא אי קאים עליה תלתא יומין קודם לדכאה ליה, דרבי שמעון הוה אמר הכי, בצלותא דהאי בר נש דאנא מדכינא, אתכפר עלמא, וכל שכן בתקיעה דשופרא, דלא מקבל תקיעתא דבר נש דלאו איהו חכים למתקע ברזא דתקיעה.

דתנינן, רבי ייסא סבא אמר, הני תקיעתא כסדרן, קדמא כלילא מכלא, תניינא חדא כסדרא וחדא כסדרא, גבורה גדולה בינייהו, תליתא חד הכא וחד הכא, גבורה בינייהו, פיסקא סלקא מ"נ של ישראל, וכן של מלכות, הם עולין מתתא לעילא, מסוד א' י' עלאה מ"ד, י' תתאה מ"נ, ואות ו' באמצע המקבל מ"ד ומ"נ מב' יודיין, קומטרא נחתא זה טיפת מ"ד י' עלאה בעת היחוד יורדת, כדאיתא בע"ח (שער מ"נ ומ"ד פ"א), חד תקיפא וחד רפיא טיפת של הזכר מ"ד רפיא, וטיפת מ"נ של הנקבא היא תקיפא, כדאיתא בע"ח (שער טנת"ל פ"ו), והא אוקמוה, ואינן עשרה בעת היחוד שמלכות משלים לז"א בעשר ספירות, ואינן תשע שלא בשעת היחוד, חד כללא דכלא יסוד צדיק בעת היסוד כולל בעשרה, ושלא בשעת היחוד כולל יסוד מתשע, ועוד קודם היחוד כולל ז"א מתשע ספירות שלו ושלה, כדאיתא בע"ח (שער מיעוט היסוד פ"א מ"ק).

ובהאי יומא דראש השנה, מתעטרא יצחק לפי שהוא שורש כל הדינים, כדאיתא בפע"ח (שער הסליחות פ"ח), והוא רישא לאבהן ביומא דר"ה שאז דינים מתערין,

בהאי יומא יצחק אתעקד, ועקיד כלא, ושרה מלילת (ס"א מיללת), וקול שופרא תקיף לחדא, זכאה חולקיה מאן דעבר בינייהו ואשתזיב מנייהו.

אמר רבי אבא, בגין כך קרינן פרשתא דיצחק בהאי יומא, דבהאי יומא אתעקד יצחק לתתא, ואתקשר בהווא דלעילא (נ"א באברהם), אימתי אתקשר, בשעתא דכתיב (בראשית כב ט) ויעקוד את יצחק בנו וגו'.

אמר רבי אלעזר, בהאי יומא אעטר יצחק לאברהם, דכתיב (ס"א) והאלהים נסה את אברהם, מאי נסה, כמה דאת אמר (ישעיה מט כב) ואל עמים ארים נסי, (שמות יז טו) ויקרא שמו יהו"ה נסי, מאי קמשמע לן, בגין דאשתכליל ימינא ואשתלים, הדא הוא דכתיב, והאלהים נסה את אברהם, והאלהים דייקא, ודא הוא (בראשית לא מז) ופחד יצחק.

דמשק אליעזר

נראה שהוא ראש למדתן של גבורה, ואברהם בחסד שלו ויעקב ביום זה הוא תחתיו וטפלים בו, אז שולט גבורה ולא חסד ורחמים, בהאי יומא כתיב פחדו בציון חטאים.

בהאי יומא יצחק אתעקד, ועקיד כלא ביום ר"ה עקיד יצחק אצלו כל הגבורות, לפי שהוא שורש וראש של הגבורות, ועקיד ג"כ לאברהם ויעקב שלא יוכלו לשלוט במידתם ביום זה, ושרה מלילת מתפללת שימתק גבורתו, והוא ג"כ ע"י העקידה, כי קודם העקידה היה בבחינת נוקבא, ואחר עקידה נעשה בבחינת זכר, וקול שופרא תקיף לחדא קודם תקיעות שופר גבורתו של יצחק הם תקיפים, אבל אחר תקיעות שופר נמתק יצחק בשרשיו ונעשה רחמים, זכאה חולקיה מאן דעבר בינייהו ואשתזיב מנייהו זכאה חולקיה מי שיש עליו דינא של יצחק, שהוא הממוצע בין אברהם חסד לבין יעקב רחמים, ואשתזיב מדינא של יצחק הממוצע ונוטה עצמו ע"י מעשים טובים ומידות טובות לצד החסד דאברהם קו ימין או לצד יעקב.

אמר רבי אבא, בגין כך קרינן פרשתא דיצחק בהאי יומא, דבהאי יומא אתעקד יצחק לתתא, ואתקשר בהווא דלעילא שורש דין וגבורה של מעלה, אימתי אתקשר, בשעתא דכתיב ויעקוד את יצחק בנו וגו' שאז היה עומד בבחינת נוקבא דין תקיף.

אמר רבי אלעזר, בהאי יומא אעטר יצחק לאברהם במה ששאל לאביו 'ואיה השם לעולה' והשיב לו 'השם לעולה בני' והסכים, ועבור זה שראה אברהם שיצחק מסכים עמו בזה, עטיר יצחק לאברהם שיבא לקיים מצות בורא ב"ה ועמד בנסיון, דכתיב והאלהים נסה את אברהם, מאי נסה, כמה דאת אמר ואל עמים ארים נסי, ויקרא שמו יהו"ה נסי מדינו של בחינת נוקבא אלקים לבחינת דכר, שהוא

רבי אבא אמר, כתיב (תהלים עה ח) כי אלהי"ם שופט זה ישפיל וזה ירים, כי אלהי"ם שופט, אלמלא דאעבר דינא דיצחק באתר דיעקב שארי, (ס"א ואתסי) ואתכסי (ס"א ואתסחי) (ס"א ואתבסם) תמן, ווי לעלמא דיערע בדיניה, ורזא דמלה (ישעיה סו יז) כי באש יהו"ה נשפט, ודא הוא אתבסמותא דעלמא, וכיון דעאל באתרא דיעקב, ויעקב אחיד (דף יח ע"ב) ביה, כדין שכיך אשא, ואצטננו גומריה.

לבר נש דהוה רגיו, וחגר וזיין גרמיה ונפק ברוגזיה לקטלא לבני נשא, חד חכימא קם על פתחא ואחיד ביה, אמר אלמלא לא אחיד בי ואתתקף בי, הא קטולא בבני נשא אשתכח, בעוד דאתתקפו דא בדא, ואחיד דא בדא, אצטננו רוגזיה על דנפק לקטלא, נפק לאוכחא, מאן סביל רוגזא ותוקפא דדינא דהווא בר נש, הוי אימא דא דקאים אפתחא.

כך אמר קודשא בריך הוא לישראל, בני, לא תדחלון, הא אנא קאים על פתחא, אבל אזדרו בהאי יומא והבו לי חילא, ובמה, בשופר, דאי אשתכח קול שופר כדקא יאות, ומכווני ביה לתתא, ההוא קלא סליק, וביה

רמשיק אליעזר

רחמים של הוי"ה ב"ה, מאי קמשמע לן, בגין דאשתכליל ימינא ואשתלים, הדא הוא דכתיב, והאלהי"ם נסה את אברהם, והאלהי"ם דייקא, ודא הוא ופחד יצחק.

רבי אבא אמר, כתיב כי אלהי"ם שופט זה ישפיל וזה ירים, כי אלהי"ם שופט, אלמלא דאעבר דינא דיצחק באתר דיעקב שארי, ואתסחי תמן כצ"ל, אז יעקב רחץ והמתיק דינא של יצחק, ווי לעלמא דיערע בדיניה, ורזא דמלה כי באש יהו"ה נשפט, ודא הוא אתבסמותא דעלמא, וכיון דעאל באתרא דיעקב, ויעקב אחיד (דף יח ע"ב) ביה, כדין שכיך אשא, ואצטננו גומריה.

לבר נש דהוה רגיו, וחגר וזיין גרמיה ונפק ברוגזיה לקטלא לבני נשא, חד חכימא קם על פתחא ואחיד ביה, אמר אלמלא לא אחיד בי ואתתקף בי, הא קטולא בבני נשא אשתכח, בעוד דאתתקפו דא בדא, ואחיד דא בדא יעקב ביצחק, אצטננו רוגזיה על דנפק לקטלא, נפק לאוכחא אחר ששכך כעסו אז הולך ליסרו לאוכיח לו, מאן סביל רוגזא ותוקפא דדינא דהווא בר נש, הוי אימא דא דקאים אפתחא.

כך אמר קודשא בריך הוא לישראל, בני, לא תדחלון, הא אנא קאים על פתחא, אבל אזדרו בהאי יומא ראש השנה, והבו לי חילא תנו עוז לאלקים, ובמה, בשופר, דאי אשתכח קול שופר כדקא יאות, ומכווני ביה לתתא, ההוא

מתעטרי אבהן, וקיימי במשכניה דיעקב, ועל דא בעי לאזדהרא בשופרא, ולמנדע בההוא קלא, ולכונא (ביה).

ולית לך קלא בשופרא דלא סליק רקיעא חד, וכל אינון אוכלוסין דההוא רקיעא יהבין אתר לההוא קלא, ומאי קא אמרי, (ויאל צ יא) ויהו"ה נתן קולו לפני חילו וגו', וקאים ההוא קלא בההוא רקיע, עד דאתי קלא אחרא, ואתעתדו (ס"א ואתערדו) כחדא, וסלקין בזווגא לרקיעא אחרא, ועל דא תנינן, אית קול דסליק קול, ומאי איהו, ההוא קלא דתקיעתא דישראל דתתא.

וכיון דמתחברן כל אינון קלין דלתתא, וסלקין לההוא רקיעא עלאה דמלכא קדישא שארי ביה, מתעטרן (ס"א מתעתדן) כלהו קמי מלכא, וכדין כורסוון רמיו, וכורסייא אחרא דיעקב קאים ואתתקן.

על דא אשכחנא בספרא דרב המנונא סבא, באינון צלותי דראש השנה, דהוה אמר, צלותא וקל שופרא (דההוא קול) דאפיק ההוא זכאה, דאשתכח מרוחיה ומנפשיה בההוא שופרא, דההוא קול סליק לעילא, ובההוא יומא קיימין ומשתכחי מקטרגין לעילא, וכד סליק ההוא קלא דשופרא, כלחו אתדחיין קמיה, ולא יכלין לקיימא.

❧❧❧ דמישק אליעזר ❧❧❧

קלא סליק, וביה מתעטרי אבהן, וקיימי במשכניה דיעקב ונמתק דינים של יצחק, ועל דא בעי לאזדהרא בשופרא, ולמנדע בההוא קלא, ולכונא ביה.

ולית לך קלא בשופרא דלא סליק רקיעא חד, וכל אינון אוכלוסין דההוא רקיעא יהבין אתר לההוא קלא, ומאי קא אמרי, ויהו"ה נתן קולו לפני חילו וגו', וקאים ההוא קלא בההוא רקיע, עד דאתי קלא אחרא, ואתעתדו כחדא, וסלקין בזווגא לרקיעא אחרא, ועל דא תנינן, אית קול דסליק קול, ומאי איהו, ההוא קלא דתקיעתא דישראל דתתא.

וכיון דמתחברן כל אינון קלין דלתתא, וסלקין לההוא רקיעא עלאה דמלכא קדישא שארי ביה, מתעתדן כלחו קמי מלכא, וכדין כורסוון רמיו, וכורסייא אחרא דיעקב קאים ואתתקן.

על דא אשכחנא בספרא דרב המנונא סבא, באינון צלותי דראש השנה, דהוה אמר, צלותא וקל שופרא דאפיק ההוא זכאה, דאשתכח מרוחיה ומנפשיה בההוא שופרא, דההוא קול סליק לעילא, ובההוא יומא קיימין ומשתכחי מקטרגין לעילא, וכד סליק ההוא קלא דשופרא, כלחו אתדחיין קמיה, ולא יכלין לקיימא.

זכאה חולקיהון דצדיקייא דידעין לכוונא רעותא לקמי מאריהון, וידעין לתקנא עלמא בהאי יומא בקל שופרא, ועל דא כתיב (תהלים פט טז) אשרי העם יודעי תרועה, יודעי ולא תוקעי.

בהאי יומא בעי עמא לאסתכלא בבר נש שלים מכלא, דידע ארחוי דמלכא קדישא, דידע ביקרא דמלכא, דיבעי עלייהו בעותא בהאי יומא, ולזמנא קל שופרא בכלהו עלמין, בכוונה דלבא, בחכמתא, ברעותא, בשלימו, בגין דיסתלק דינא על ידוי מן עלמא.

ווי לאינן דשליחא דלהון לא אשתכח כדקא יאות, דהא חובי עלמא (נ"א עמא) אתיין לאדכרא בגיניה, הדא הוא דכתיב, אם הכהן המשיח יחטא, דהוא שליחא דכל ישראל, לאשמת העם הוא, בגין דדינא שריא עלייהו.

וכד שליחא הוא זכאה כדקא יאות, זכאין אינן עמא, דכל דינן מסתלקין מנייהו על ידיה, כל שכן כהנא, דעליה מתברכאן עלאי ותתאי.

אמר רבי אלעזר, ועל דא כהן ולוי עד לא יסלק לפולחנא בדקין אבתריה, וידעין ארחוי ועובדוי, ואי לא, לא סליק לפולחנא, וכן בסנהדרין למידן דינא.

❧❧❧ דמישק אליעזר ❧❧❧

זכאה חולקיהון דצדיקייא דידעין לכוונא רעותא לקמי מאריהון, וידעין לתקנא עלמא בהאי יומא בקל שופרא, ועל דא כתיב אשרי העם יודעי תרועה, יודעי ולא תוקעי.

בהאי יומא בעי עמא לאסתכלא בבר נש שלים מכלא, דידע ארחוי דמלכא קדישא, דידע ביקרא דמלכא, דיבעי עלייהו בעותא בהאי יומא, ולזמנא קל שופרא בכלהו עלמין, בכוונה דלבא, בחכמתא, ברעותא, בשלימו, בגין דיסתלק דינא על ידוי מן עלמא.

ווי לאינן דשליחא דלהון לא אשתכח כדקא יאות, דהא חובי עמא אתיין לאדכרא בגיניה, הדא הוא דכתיב, אם הכהן המשיח יחטא, דהוא שליחא דכל ישראל, לאשמת העם הוא, בגין דדינא שריא עלייהו.

וכד שליחא הוא זכאה כדקא יאות, זכאין אינן עמא, דכל דינן מסתלקין מנייהו על ידיה, כל שכן כהנא, דעליה מתברכאן עלאי ותתאי.

אמר רבי אלעזר, ועל דא כהן ולוי עד לא יסלק לפולחנא בדקין אבתריה, וידעין ארחוי ועובדוי, ואי לא, לא סליק לפולחנא, וכן בסנהדרין למידן דינא.

ואי אשתכח כדקא יאות, יהבין עליה חומרא דמקדשא, ואי לא, לא סליק לפולחנא, הדא הוא דכתיב (דברים לג ח) וללוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידך, מפני מה זכה (אהרן) לאורים ולתומים ולמפלח פולחנא, הוי אומר (סז) אשר נסיתו וגו', האומר לאביו ולאמו לא ראיתו וגו'.

וכיון דאשתכחו באלין דרגין, כדין יורו משפטיך ליעקב וגו', ישימו קטורה וגו', לשככא רוגזא ולזמנא שלמא, וכליל על מזבחך, בגין דיתבסמון כלא, וישתכחון ברכאן בכלהו עלמין, כדין (סז יא) ברך יהו"ה חילו וגו'.

דמישק אליעזר

ואי אשתכח כדקא יאות, יהבין עליה חומרא דמקדשא, ואי לא, לא סליק לפולחנא, הדא הוא דכתיב וללוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידך, מפני מה זכה לאורים ולתומים ולמפלח פולחנא, הוי אומר אשר נסיתו וגו', האומר לאביו ולאמו לא ראיתו וגו'.

וכיון דאשתכחו באלין דרגין, כדין יורו משפטיך ליעקב וגו', ישימו קטורה וגו', לשככא רוגזא ולזמנא שלמא, וכליל על מזבחך, בגין דיתבסמון כלא, וישתכחון ברכאן בכלהו עלמין, כדין ברך יהו"ה חילו וגו'.

זהר פרשת בהעלותך דף קמט ע"ב

תא חזי, ותנח התיבה וגו', האי קרא כך, כל שכן אחרנין, (ס"א האי קרא כך איהו, והא אתמר) בשעתא דדינא תלי על עלמא, ודינין שריין, וקודשא בריך הוא יתיב על כורסייא דדינא למידן עלמא, בההוא כורסייא כמה רשימין אתרשימו ביה, כמה פיתקין גניזין בגויה, בגו אחמתא דמלכא, כלהו ספרים דפתיחו תמן אתגניזו, ובגין כך לא אתנשי מלה מן מלכא, והאי כורסייא לא אתתקן ולא שריא אלא בחדש השביעי, דאיהו יומא דדינא, יומא דכל בני עלמא אתפקדון ביה, כלהו עברין קמי ההוא כרסייא, ועל דא ותנח התבה בחדש השביעי, בחדש השביעי ודאי, דאיהו דינא דעלמא.

על הרי אררט, אלין (סמכי כורסייא) מאריהון דדינין, מאריהון דיבבא ויללא, וכלהו שליחין (ס"א דכלהו שכיחין) בההוא יומא קמי קודשא בריך הוא, וכמה מארי תריסין אתערו בהאי יומא, וכלהו קיימי תחות ההוא כרסייא בדינא דעלמא.

וישראל מצלאן צלותא בההוא יומא, ובעאן ומתחננן קמיה, ותקעין בשופר, וקודשא בריך הוא חייס עלייהו, ומהפך דינא לרחמי, וכל עלאי ותתאי פתחי ואמרי, (ס"א פט טז) אשרי העם יודעי תרועה.

דמשק אליעזר

תא חזי, ותנח התיבה וגו', האי קרא כך, כל שכן אחרנין, בשעתא דדינא תלי על עלמא, ודינין שריין, וקודשא בריך הוא יתיב על כורסייא דדינא למידן עלמא, בההוא כורסייא כמה רשימין אתרשימו ביה, כמה פיתקין גניזין בגויה, בגו אחמתא דמלכא חמת נוד קטן שלפני המלך, כלהו ספרים דפתיחו תמן אתגניזו, ובגין כך לא אתנשי מלה מן מלכא, והאי כורסייא לא אתתקן ולא שריא אלא בחדש השביעי חדש תשרי, דאיהו יומא דדינא ראש השנה, יומא דכל בני עלמא אתפקדון ביה, כלהו עברין קמי ההוא כרסייא כדברי רז"ל (כ"ה טז). כולם עוברין לפני כסא כבודו בראש השנה כבני מרון, ועל דא ותנח התבה שהוא בינה עולם התשובה, בחדש השביעי, בחדש השביעי ודאי, דאיהו דינא דעלמא.

על הרי אררט, אלין מאריהון דדינין, מאריהון דיבבא ויללא, דכלהו שכיחין בההוא יומא קמי קודשא בריך הוא, וכמה מארי תריסין שרים גדולים שלוחי הדין, אתערו בהאי יומא, וכלהו קיימי תחות ההוא כרסייא בדינא דעלמא.

וישראל מצלאן צלותא בההוא יומא, ובעאן ומתחננן קמיה, ותקעין בשופר, וקודשא בריך הוא חייס עלייהו, ומהפך דינא לרחמי, וכל עלאי ותתאי פתחי ואמרי, אשרי העם יודעי תרועה.

ספר בהעלותך דף קמט ע"ב הזהר

ועל דא בעינא בההוא יומא, דההוא דתקע דידע עיקרא דמלה, ויכוון ביה
בתרועה, ויעביד מלה בחכמתא, ועל דא כתיב אשרי העם יודעי תרועה,
ולא כתיב תוקעי תרועה, והא אתמר.

~ ~ ~ דמיטק אליעזר ~ ~ ~

ועל דא בעינא בההוא יומא, דההוא דתקע דידע עיקרא דמלה, ויכוון ביה
בתרועה, ויעביד מלה בחכמתא, ועל דא כתיב אשרי העם יודעי תרועה,
ולא כתיב תוקעי תרועה, והא אתמר.

זהר פרשת אמור דף צח ע"ב

בחדש השביעי באחד לחדש, רבי יצחק פתח (תהלים פ"ד) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, זכאין אינון ישראל דקודשא בריך הוא קריב לון לגביה מן כל אומין, ואתרעי בהו, ומאתר רחיקא קריב לון לגביה, הדא הוא דכתיב (יהושע כ"ד) ויאמר יהושע אל כל העם כה, אמר ה' אלהי ישראל, בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, לאחזאה דהא מאתר רחיקא אתרעי בהו וקריב לון לגביה, וכתיב (דברים י"ג) ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר וגו', הני קראי אית לאסתכלא בהו, וכי כל ישראל לא הוו ידעי דא, וכל שכן יהושע.

אלא אורייתא כולה סתים וגלייא, כמה דשמא קדישא סתים וגלייא, בגין דאורייתא כולה שמא קדישא היא, ועל דא איהי סתים וגלייא, אי ישראל (דף צט ע"א) ויהושע הוו ידעי, אמאי כתיב כה אמר יהו"ה.

דמיטיק אליעזר

בחדש השביעי באחד לחדש, רבי יצחק פתח תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, זכאין אינון ישראל דקודשא בריך הוא קריב לון לגביה מן כל אומין, ואתרעי בהו וחפץ בהם, ומאתר רחיקא קריב לון לגביה, הדא הוא דכתיב ויאמר יהושע אל כל העם כה, אמר ה' אלהי ישראל, בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, לאחזאה דהא מאתר רחיקא אתרעי בהו וקריב לון לגביה שהיה רחוקים מן הקדושה של השם יתברך, ולפי שהקב"ה בוחן לבות וכליות ויודע שמהם נצמח הרבה קדושה בעולם, לזה חפץ ובחר בהם, ועוד שהקב"ה היה יודע שהעולם אינו יכול לעמוד בלתי ישראל ח"ו, אלא דייקא על ישראל העולם עומד, כדאיתא בע"ח (סערי קיטור אבי"ע פ"א) וז"ל, הנה רצה הקב"ה יתברך שמו שהארץ התחתון יהיה בה כללות מכל ד' עולמות אבי"ע ביחד כאן למטה, וזהו בעמו ישראל אשר בחר בהם, שהם יקשרו כל הד' עולמות ביחד כאן למטה, לזה אמר שחפץ ובחר בעמו ישראל, וממקום רחוק מהקדושה קריב הקב"ה לנו, וכתיב ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר וגו', הני קראי אית לאסתכלא בהו, וכי כל ישראל לא הוו ידעי דא, וכל שכן יהושע.

אלא אורייתא כולה סתים וגלייא, כמה דשמא קדישא סתים וגלייא הוי"ה ב"ה סתום, ואדנ"י ב"ה רחל גליא, עלמא דאתגלייא, בגין דאורייתא כולה שמא קדישא היא, ועל דא איהי סתים וגלייא וכן כיוצא בו התורה שבכתב ושבעל פה, אי ישראל (דף צט ע"א) ויהושע הוו ידעי, אמאי כתיב כה אמר יהו"ה.

אלא ודאי סתימא דמלה, טיבו סגי עבד קודשא בריך הוא בישראל, דאתרעי בהו באבהתא, ועביד לון רתיכא קדישא עלאה ליקריה, ואפיק לון מגו נהרא עלאה יקירא קדישא, בוצינא דכל בוצינין, בגין דיתעטר בהו, הדא הוא דכתיב, כה אמר יהו"ה בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, הנהר ההוא נהר דאשתמודע ואתידע.

מעולם, מאי קא בעי הכא, אי לאו לאחזאה חכמתא, מעבר הנהר מעולם, אלא ההוא נהר עולם אקרי, ועל דא בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, לאחזאה טיבו וקשוט דעבד קודשא בריך הוא לישראל.

ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר, מאי קא מיירי, אלא אברהם לא אתדבק ביה בההוא נהר, כמו יצחק דאתדבק ביה בסטריה לאתתקפא.

תא חזי, האי נהר אף על גב דלאו איהי דינא, דינין נפקי מסטריה ואתתקפו ביה, וכד יצחק אתתקף (בדינוי) בבנוי, כדין עלאין ותתאין מתכנפי לדינא, וכרסייא דדינא אתתקן, ומלכא קדישא יתיב על כורסייא דדינא,

דמשק אליעזר

אלא ודאי סתימא דמלה, טיבו סגי עבד קודשא בריך הוא בישראל, דאתרעי בהו באבהתא, ועביד לון רתיכא קדישא עלאה ליקריה אברהם יצחק יעקב ודוד, ואפיק לון מגו נהרא עלאה יקירא קדישא מיסוד אבא שבו אור קדמאה, בוצינא דכל בוצינין, בגין דיתעטר בהו, הדא הוא דכתיב, כה אמר יהו"ה בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, הנהר ההוא נהר דאשתמודע ואתידע יסוד אבא, נהר דלא פסיק לעלמין.

מעולם, מאי קא בעי הכא, אי לאו לאחזאה חכמתא לפי שאי אפשר לגשמות לירד למטה בעולם הזה להתלבש בגוף, אלא כשיוצא מאו"א תיכף נכנסין ליחוד של זו"נ, שיחוד שלהם הוא יותר גופגי, כדאיתא בע"ח (סער מ"ו ומ"ד פ"ד), לזה אמר עולם שהוא זו"נ, מן העולם ועד העולם, יוצאין גם כן כדי שיכולין לירד למטה בעולם העשיה הזה, מעבר הנהר מעולם, אלא ההוא נהר עולם אקרי שהוא של ז"א נקרא עולם, ועל דא בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, לאחזאה טיבו וקשוט דעבד קודשא בריך הוא לישראל.

ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר, מאי קא מיירי, אלא אברהם לא אתדבק ביה בההוא נהר, כמו יצחק דאתדבק ביה בסטריה לאתתקפא.

תא חזי, האי נהר אף על גב דלאו איהי דינא, דינין נפקי מסטריה ואתתקפו ביה חכמה אבא מלביש על גבורה דעתיק, לזה יוצא ממנו גם כן בחינת דין, וכד יצחק אתתקף בדינוי, כדין עלאין ותתאין מתכנפי לדינא, וכרסייא דדינא

ודאין עלמא, כדין תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגיגו, זכאין אינן ישראל דידעין לסלקא כורסיא דדינא, ולתקנא כורסיא דרחמי, ובמה, בשופר.

רבי אבא הוה יתיב קמיה דרבי שמעון, אמר ליה, הא זמנין סגיאין שאילנא על האי שופר, מאי קא מיירי, ועד כאן לא אתישבנא ביה.

אמר ליה, ודאי האי הוא ברירא דמלה, דישאל בעיין ביומא דינא (נ"א דא) שופר, ולא קרן, בגין דקרן הא אתידע באן אתר איהו, ולאתדבקא דינא לא בעינא, אבל הא תנינן, במלין ובעובדא, בעינן לאחזאה ולאתערא מלין סתימין.

תא חזי, כד ההוא שופר עלאה דנהירו כלא ביה, אסתלק ולא נהיר לבנין, כדין דינא אתער, וכרסון אתתקנו לבי דינא, ודא שופר אילו דיצחק אקרי, תוקפיה (דף צט ע"ב) דיצחק, תושבחתיה דאבהן.

כד אסתלק ההוא שופר גדול דלא ינקא לבנין, כדין יצחק אתתקף, ואתתקן לדינא בעלמא.

וכד אתער האי שופר, ובני נשא תייבין מחטאיהון, בעיין לנגדא קול שופר

אתתקן, ומלכא קדישא יתיב על כורסיא דדינא, ודאין עלמא, כדין תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגיגו, זכאין אינן ישראל דידעין לסלקא כורסיא דדינא, ולתקנא כורסיא דרחמי, ובמה, בשופר.

רבי אבא הוה יתיב קמיה דרבי שמעון, אמר ליה, הא זמנין סגיאין שאילנא על האי שופר, מאי קא מיירי, ועד כאן לא אתישבנא ביה.

אמר ליה, ודאי האי הוא ברירא דמלה, דישאל בעיין ביומא דינא שופר, ולא קרן קרן הוא מלכות, ושופר הוא בינה, בגין דקרן הא אתידע באן אתר איהו, ולאתדבקא דינא לא בעינא, אבל הא תנינן, במלין ובעובדא, בעינן לאחזאה ולאתערא מלין סתימין.

תא חזי, כד ההוא שופר עלאה דבינה, דנהירו כלא ביה יסוד אבא גניז וטמיר בה, אסתלק ולא נהיר לבנין, כדין דינא אתער, וכרסון אתתקנו לבי דינא, ודא שופר אילו דיצחק אקרי, תוקפיה (דף צט ע"ב) דיצחק, תושבחתיה דאבהן.

כד אסתלק ההוא שופר גדול בינה, דלא ינקא לבנין, כדין יצחק אתתקף, ואתתקן לדינא בעלמא.

וכד אתער האי שופר, ובני נשא תייבין מחטאיהון, בעיין לנגדא קול שופר

מתתא, והוא קלא סליק לעילא, כדין אתער שופרא אחרא עלאה, ואתער רחמי ואסתלק דינא.

ובעינן לאחזאה עובדא בשופר, לאתערא שופרא אחרא, ולאפקא בהאי שופר לתתא אינון קלי, לאחזאה דכל אינון קלין דלעילא דכלילן כלהו בההוא שופר עלאה, יתערון לנפקא.

ובהני קלין דלתתא, יהבין ישראל חילא (לרחמי מתתא ואתער שופר גדול) לעילא, ועל דא בעינן לזמנא שופר ביומא דא, ולסדרא קלין, לכוונא ביה, בגין לאתערא שופר אחרא, דביה כלילן קלי לעילא, (ולסדרא קלין בשופר).

סדרא קדמאה, קלא נפיק, ומתעטר לעילא, סליק רקיעין, ואתבקע בין טורי רמאי, ומטי לגביה דאברהם, ושריא ברישיה ואתעטר, ואתער הוא ואתקן לכורסייא.

❧❧❧ דמיטיק אליעזר ❧❧❧

מתתא, והוא קלא סליק לעילא, כדין אתער שופרא אחרא עלאה, ואתער רחמי ואסתלק דינא.

ובעינן לאחזאה עובדא בשופר, לאתערא שופרא אחרא, ולאפקא בהאי שופר לתתא אינון קלי, לאחזאה דכל אינון קלין דלעילא דכלילן כלהו בההוא שופר עלאה, יתערון לנפקא.

ובהני קלין דלתתא, יהבין ישראל חילא לעילא, ועל דא בעינן לזמנא שופר ביומא דא, ולסדרא קלין, לכוונא ביה, בגין לאתערא שופר אחרא, דביה כלילן קלי לעילא.

סדרא קדמאה, קלא נפיק קול השופר של ישראל דלתתא, ומתעטר לעילא בלבושי יקר, סליק רקיעין קול הזה, הקולות של סדר ראשון, תקיעה שברים תרועה תקיעה, קול הראשון הוא של תקיעה שהוא רחמים, וכל הקול הנמצא בעולם הוא בחינת משלשה ווי"ן, של דעת ת"ת ויסוד, והבל של הקול בא מיסודה דבינה, ששם הם ז' הבלים, וזהו סליק עולה, רקיעין שהם הג' ווי"ן הנקראים רקיעין, ואתבקע לב' קולות, בין טורי רמאי שהם נה"י דאמא עלאה, כי שם הוא תמיד בחינת בקיע, בסוד 'נבקע הר הזיתים' (זכריה יד ז), כדאיתא בפע"ח (סער הספילין פ"ה), ומטי לגביה דאברהם אמרו במדרש (תנחומא שמות יח) בכל מקום שנכפל שמו, כגון אברהם אברהם וכו' הוא בב' עולמות, למעלה ולמטה, לפי שתקיעה זו הוא של רחמים, לזה מגיע עד אברהם דלעילא שהוא כולה חסד, ושריא קול הזה, ברישיה דאברהם, ואתעטר על אברהם דלעילא, ואתער הוא אברהם נתעורר בחדש שלו, ואתקן לכורסייא כל בחינת

ובספרא דאגדתא תנינן, בשעתא דההוא קלא קדמאא סליק, אתער ואתעטר
אברהם, ואתקן לכרסייא, פקדין עליה אבא (ס"א או"א).

אדהכי סלקא תניינא, תקיפא לתברא תוקפי רגיזין, ודא סדרא תניינא ההוא
קלא תבירא בתוקפוי, וכדין סלקא, וכל דינין דיתערון (ס"א דאתערען)
קמיה אתברו, עד דסליק לאתריה דיצחק, כיון דיצחק אתער, וחמי לאברהם
מתקן לכורסייא לקיימא קמיה, כדין אתכפיא, ותבר תוקפא קשיא.

ובהאי בעי מאן דתקע לכוונא לבא ורעותא, בגין לתברא חילא ותוקפא
דדינא קשיא, הדא הוא דכתיב, (תהלים פט טז) אשרי העם יודעי תרועה,
יודעי ודאי.

❧❧❧ דמישק אליעזר ❧❧❧

כורסייא הוא נוקבא, כסא לדכורא, אימא לאבא, ומלכות לז"א, כשבא אצל אברהם
חסד הגדול הקול, שהוא ו' דכורא, ונעשה שם תיקון שלו, אח"כ מתקן למלכות כסא
של ז"א, ואז נעשה היחוד של זו"נ, כדאיתא בפע"ח (שער הס"ט פ"ד) והוכן בחסד כסא, כי
החסד הוא המתקן את זו"נ, ומזווג אותם.

ובספרא דאגדתא תנינן, בשעתא דההוא קלא קדמאא תקיעה, סליק, אתער
ואתעטר אברהם, ואתקן לכרסייא, פקדין עליה אבא אחר שחסד מתקן
את זו"נ, אז פוקד אבא עלאה ונותן להם גם כן התלת מוחין, כדי שיבאו לידי יחוד,
ומה שלא הזכיר לאמא אלא אבא לבד, לפי שכבר נבקע הר הזתים, יסודה דאמא.

אדהכי סלקא תניינא שהוא שברים, והוא, תקיפא לתברא תוקפי רגיזין כשמו
שברים כן הוא עושה, ודא סדרא תניינא ההוא קלא שברים, תבירא
בתוקפוי כי כן נקרא שברים, כדי לשבר כל התוקף של הדינים, וכדין סלקא לשורש
הדין של יצחק אבינו ע"ה, וכל דינין דיתערון קמיה של יצחק, אתברו ונמתקו, עד
דסליק לאתריה דיצחק ששם שורש הדינים, ואם נמתקו שם הדינים של סבא דיצחק,
אז נמתקו הדינים דלמטה, כדאיתא בפע"ח (שער הסופר פ"א), ולא עוד אלא שדינים דלמטה
נכפפין על ידי שם א"ל, בסוד אל זועם בכל יום (תהלים צ"ב), שהוא זועם וכועס עליהם,
שעל ידי זה נמתקו, כדאיתא בפע"ח (שער הסליחות פ"ח), כיון דיצחק אתער, וחמי
לאברהם מתקן לכורסייא לקיימא קמיה לפניו דייקא בהמתקא גדולה, כי שם נעשה
היחוד הקדוש של זו"נ, שזהו כל המתקות שבעולם, כדין אתכפיא, ותבר תוקפא
קשיא.

ובהאי בעי ובוה רוצה הקב"ה, מאן דתקע לכוונא לבא ורעותא, בגין לתברא
חילא ותוקפא דדינא קשיא, הדא הוא דכתיב, אשרי העם יודעי תרועה,
יודעי ודאי הכולל כל הקולות בהמתקא.

סדרא תליתאה, קלא נפיק וסליק, ובקע כל אינון רקיעין, ורחמי מתערן, ומטי ההוא קלא לרישיה דיעקב, (דף ק ע"א) ויעקב אתער, וחמי לאברהם מתתקן בגיסא אחרא, כדין אחידן תרוייהו ביה ביצחק, דא מהאי סטרא ודא מהאי סטרא, ולא יכלין תוקפוי לנפקא לבר, והני תלתא סדרין כלהו סדרא חד.

סדרא אחרא, קלא נפיק וסליק, ונטיל לאברהם מאתריה, ונגיד ליה לתתא, לאתר דתוקפיהון דיצחק שריין, וקיימן ליה לאברהם בגווייהו.

סדרא תניינא, נפיק קלא תבירא, לא תקיפא כקדמאה, לא דחליש ההוא קלא דתקע, אלא דההוא קלא לאו איהו לגבי יצחק כקדמיתא, דתמן תוקפא תקיפא שריא, אלא לגבי אינון בי דינא דלתתא, דאינון רפויין יתיר, וכלהו חמאן לאברהם לגבייהו, ואתכפיין קמיה.

רמשיק אליעזר

סדרא תליתאה, קלא נפיק מתרועה, וסליק, ובקע כל אינון רקיעין כדי שיכולין לעבור דרך שלו לבוא עד יעקב דלעילא, ורחמי מתערן מיעקב מתעוררין רחמים כמדתו, ומטי ההוא קלא לרישיה דיעקב, (דף ק ע"א) ויעקב אתער, וחמי לאברהם מתתקן בגיסא אחרא ר"ל בקו ימין, כדין אחידן תרוייהו ביה ביצחק אברהם אוחו ליצחק בקו ימין בחד שול, ויעקב אוחו לו בקו שמאל ברחמים שלו, דא מהאי סטרא ודא מהאי סטרא, ולא יכלין תוקפוי לנפקא לבר, והני תלתא סדרין כלהו סדרא חד של יצחק, אבל אברהם ויעקב אינם שייכים לדינא דשופר, אלא כדי להמתיק דינא דיצחק הנרמז בשופר.

סדרא אחרא סדר תקיעה הב' של תקיעה שברים תרועה תקיעה, קלא נפיק שהוא תקיעה הב' רחמים היוצא מהשופר דלתתא, וסליק ועולה, וכשעולה אז יוצא אברהם נגד הקול הזה, ונטיל לאברהם מאתריה ממקום הדין של מטה, ונגיד ליה לתתא כי בודאי אברהם עומד למעלה מיצחק, לזה אמר שאברהם המשיך הקול בתקיעה זו לתתא, לאתר דתוקפיהון דיצחק שריין, וקיימן ליה לאברהם בגווייהו של יצחק עד שנמתק.

סדרא תניינא של תקיעה שברים תקיעה, נפיק קלא תבירא שהוא שברים, לא תקיפא כקדמאה כל סדר הב' של ב"פ תקיעה שברים, אינם כל כך בתוקף כמו סדר הראשון, כי כבר נמתקו הראשונים, והחזיקו סדר השני בקל וחומר, מה הראשונים שהיה דינים תקיפים ונמתקו, מכל שכן אנחנו, לא דחליש ההוא קלא דתקע שהיה חלוש בשרשה, אינו כן, אלא שהם בודאי בתוקף, אלא שהם נכפין וחלשים מחמת שרואים שהראשונים הם נמתקו כולם, אלא דההוא קלא לאו איהו לגבי יצחק כקדמיתא לא שייך לו, אינם כל כך בתוקף, דתמן תוקפא תקיפא

אדהכי סדרא תליתאה, קלא נפיק וסליק, ואתעטר ברישיה דיעקב, ונגיד ליה לתתא, לההוא אתר דאינון גבוראן שריין, וקאים לקבלייהו, אברהם מהאי סטרא ויעקב מהאי סטרא, ואינון באמצעיתא, כדין אתכפיין כלהו, ומשתכחין (ס"א ומשתככי) באתרייהו, והני כלהו סדרא אחרא תניינא.

סדרא בתראה, דבעיא לסלקא לון לאתרייהו, ולישבא (ס"א ולישרא) בינייהו ליצחק כמלקדמין, בגין דהאי בעא לישרא ליה באתריה, ולא יפוק בתוקפוי לבר, כדין דינין כלהו אתכפיין, ורחמין אתערו.

על דא בעי לכוונא לבא ורעותא בהני קלי, ולמהדר בתיובתא קמי מאריהון, כדין כד ישראל מתקני ומסדרי קלין ברעותא דלבא כדקא יאות, בשופרא דא, אהדר ההוא שופר עלאה, וכד אהדר, מעטרא ליה ליעקב, ואתתקן כלא, וכורסייא אחרא רמיו, וכדין חידו אשתכח בכלא, וקודשא בריך הוא מרחם על עלמא.

❧❧❧ דמיסק אליעזר ❧❧❧

שריא, אלא לגבי אינון בי דינא דלתתא, דאינון רפויין יתיר שהוא כנגד רחל, וכלהו חמאן לאברהם לגבייהו, ואתכפיין קמיה.

אדהכי סדרא תליתאה שהוא תקיעה שברים תקיעה, של סדר השני, קלא נפיק וסליק, ואתעטר ברישיה דיעקב, ונגיד ליה לתתא, לההוא אתר דאינון גבוראן שריין דינים דלתתא המתפשטים למטה, וקאים לקבלייהו, אברהם מהאי סטרא ויעקב מהאי סטרא, ואינון באמצעיתא, כדין אתכפיין כלהו הם גבורות המתפשטים מיצחק העומדים באמצע של חסדים דאברהם ורחמים של יעקב, עבור זה אתכפיין מק"ו, מה שהשורש נמתק מכל שכן להמתפשטים, כדאיתא בפע"ח (סעיף הסליחות פ"ח), ומשתככי באתרייהו בסוד 'וחמת המלך שככה' (אסתר ז ט), והני כלהו סדרא אחרא תניינא.

סדרא בתראה תקיעה תרועה תקיעה, שהוא סדר השלישי הכולל, דבעיא לסלקא לון לאתרייהו לאברהם תקיעה בקו ימין, תקיעה ב' בקו שמאל, ותרועה שהוא כנגד יצחק בקו האמצעי, ולישבא בינייהו ליצחק כמלקדמין, בגין דהאי בעא לישרא ליה באתריה, ולא יפוק בתוקפוי לבר אברהם ויעקב מסבבין אותו מב' צדדין, כדין דינין כלהו אתכפיין, ורחמין אתערו על ידי אברהם ויעקב.

על דא בעי לכוונא לבא ורעותא בהני קלי, ולמהדר בתיובתא קמי מאריהון בתשובה לפני הקב"ה, כדין כד ישראל מתקני ומסדרי קלין ברעותא דלבא כדקא יאות, בשופרא דא, אהדר ההוא שופר עלאה יסוד דאמא, וכד אהדר לשופר עלאה למטה למקבלים, מעטרא ליה ליעקב בג' מוחין, וזוה ואתתקן כלא

זכאה חולקיהון דישראל, דידעין לנגדא ולאמשכא (דף ק ע"ב) למאריהון מדינא לרחמי, ולתקנא כלהו עלמין על ידיהו.

תא חזי, לקביל דא תלתא ספרין פתיחין ביומא דא, וכמה דרחמין מתערין, ודינן קשיין אתכפיין ועאלין לדוכתייהו, כך הוא לתתא כגוונא דלעילא, דינן קשיין אתכפיין ואתעברו מעלמא, ומאן אינון, אלין אינון רשעים גמורים, דאינון דינן קשיין דאתכפיין ואתעברו מעלמא, ועל דא נכתבים ונחתמים וכו', אמר רבי אבא, ודאי דא הוא ברירא דמלה, בריך רחמנא דשאלנא, ורווחנא בהני מלי.

אמר רבי יהודה, כתיב זכרון תרועה, זכרון עבדינן, לכוונא לבא ורעותא, ישראל עבדין זכרון לתתא, במה, בעובדא, בגין דיתער מלה כההוא גוונא לעילא.

רמשיק אליעזר

אפילו מלכות, וכורסייא אחרא של אמא עלאה כסא לאבא, רמיו, וכדין חידו אשתכח בכלא, וקודשא בריך הוא מרחם על עלמא.

זכאה חולקיהון דישראל, דידעין לנגדא ולאמשכא (דף ק ע"ב) למאריהון מדינא לרחמי, ולתקנא כלהו עלמין על ידיהו.

תא חזי, לקביל דא תלתא ספרין פתיחין ביומא דא של ראש השנה, וכמה דרחמין מתערין, ודינן קשיין אתכפיין ועאלין לדוכתייהו, כך הוא לתתא כגוונא דלעילא, דינן קשיין אתכפיין ואתעברו מעלמא, ומאן אינון, אלין אינון רשעים גמורים, דאינון דינן קשיין דאתכפיין ואתעברו מעלמא, ועל דא נכתבים ונחתמים וכו', אמר רבי אבא, ודאי דא הוא ברירא דמלה, בריך רחמנא דשאלנא, ורווחנא בהני מלי.

אמר רבי יהודה, כתיב זכרון תרועה, זכרון עבדינן, לכוונא לבא ורעותא, ישראל עבדין זכרון לתתא, במה, בעובדא, בגין דיתער מלה כההוא גוונא לעילא ידוע הוא שכלל גדול בתורה, בכל מקום דכתיב בתורה לשון זכירה, זהו כשרוצה הקב"ה להושיע לאיש אחד איזה פרט, וכן להשני לכלל, אזי תיכף ומיד יש לו ישועה ונענה בתפלתו, כמו אצל נח כתיב 'ויזכר אלקים את נח' (נחלקית ח טו), וכן 'ויזכר אלקים את רחל ויפתח את רחמה' (סס ל כב), וכיוצא בו, אעפ"י שאין שכיחה לפני כסא כבודו יתברך, אעפ"כ כתיב לשון זכירה, כי הקב"ה כל יכול, ה"ה בראש השנה, כשישראל לתתא מזכירין זכרון תרועה, מזה מעוררים למעלה גם כן בחינת זכירה, וכל ישראל יושעו בכל צרכיהם אמן.

אמר רבי אלעזר, כתיב (תהלים פ"ד) בכסה ליום חגנו, דאתכסייא ביה סיהרא, והיך אתכסייא, אלא כד קיימא עיבא, ושמשא לא נהיר, כדין סיהרא אתכסייא ולא נהיר, ועל דא מקמי עיבא שמשא לא נהיר, כל שכן סיהרא דאתכסייא ולא נהירא, ועל דא בכסה ליום חגנו, בה"א, דאתכסייא סיהרא, ובמה נהיר כלא, בתיובתא, ובקל שופרא, דכתיב (שם פ"ט טו) אשרי העם יודעי תרועה, כדין יהו"ה באור פניך יהלכון.

תא חזי, בהאי יומא אתכסייא סיהרא, ולא נהיר, עד בעשור לחדש, דישראל תייבין כלהו בתיובתא שלימתא, ואימא עלאה תאבת ונהרת לה, והאי יומא נהירו דאימא נטלא, ואשתכח חידו בכלא.

ועל דא כתיב יום הכפורים הוא, יום כפור מבעי ליה, מאן יום הכפורים, אלא בגין דתרי נהורין נהרין בחד, בוצינא עלאה נהיר לבוצינא תתאה, ובהאי יומא מנהורא עלאה נהיר, ולא מנהורא דשמשא, ובגין כך בכסה ליום חגנו כתיב.

דמשק אליעזר

אמר רבי אלעזר, כתיב בכסה ליום חגנו, דאתכסייא ביה סיהרא, והיך אתכסייא, אלא כד קיימא עיבא הענן, שהם דינים של עבירות בני אדם, אז בודאי ושמשא לא נהיר שמשא יסוד צדיק לא האיר באור קדמאה שלו, כדין סיהרא אתכסייא ולא נהיר עבור זה סיהרא קדישא מלכות גם כן לא מאירה, ועל דא מקמי עיבא שמשא לא נהיר, כל שכן סיהרא דאתכסייא ולא נהירא, ועל דא בכסה ליום חגנו, בה"א, דאתכסייא סיהרא, ובמה נהיר כלא, בתיובתא, ובקל שופרא, דכתיב אשרי העם יודעי תרועה, כדין יהו"ה באור פניך יהלכון.

תא חזי, בהאי יומא אתכסייא סיהרא, ולא נהיר, עד בעשור לחדש, דישראל תייבין כלהו בתיובתא שלימתא תשובה שלימה, ואימא עלאה תאבת ונהרת לה ביום הכפורים חוזרת אמא עלאה למלכות אצלה, ומאירה לה שלא ע"י ז"א אלא היא עצמה, והאי יומא של יום הכפורים, נהירו דאימא נטלא, ואשתכח חידו בכלא באמא ובברתה מלכות, כי היא עצמה מאיר לה.

ועל דא כתיב יום הכפורים הוא, יום כפור מבעי ליה, מאן יום הכפורים, אלא בגין דתרי נהורין נהרין בחד ב' אורות של אמא ומלכות מאירין ביום הכפורים כאחד, בוצינא עלאה נהיר לבוצינא תתאה יסוד אבא מאיר ליסוד דו"א, ובהאי יומא מנהורא עלאה נהיר שביום הכפורים מקבלת מלכות אורה מאמא עלאה שלא ע"י ז"א, ולא מנהורא דשמשא מיסוד צדיק דו"א המשמש, ובגין כך בכסה ליום חגנו כתיב מראש השנה עד יום הכפורים.

רעיא מהימנא פרשת אמור דף צח ע"ב

(דף צח ע"ב) בחדש השביעי באחד לחדש וגו', פקודא (מב) דא לתקוע שופר בראש השנה, דהוא יומא דדינא, כמה דאוקימנא, והא אוקמוה דכתיב, תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו, והא אתמר, דהאי איהו יומא דסיהרא אתכסי ביה, וקאים עלמא בדינא, בגין דההוא מקטרגא חפי וכסי ואנעל פתחא על מלכא, אתר דדינא שריא, למתבע דינא על עלמא.

ואי תימא איך אתיהיב ליה רשו לההוא מקטרגא לחפאה ולמתבע דינא, אלא ודאי בידא דהאי מקטרגא שוי קודשא בריך הוא למתבע דינא על כל עלמא, ושוי ליה יומא ידיעא למתבע קמיה כל דינן דעלמא, דהא קודשא בריך הוא עביד ליה ושוי ליה קמיה, למהוי דחילו דקודשא בריך הוא סלקא ושריא על כלא.

ורזא דא (קבלת ג יד) והאלהי"ם עשה שייראו מלפניו, מאי עשה, עשה להאי מקטרגא, ואתקין ליה קמיה, למהוי סייפא שננא על כל עלמא, וכל דא (דף צט ע"א) בגין דידחלון מקמי קודשא בריך הוא כלא.

ודא איהו סנטירא דתבע חובי בני נשא, ותבע דינא, ותפיס בני נשא, וקטיל לון, ואלקי לון, כלא כמה דנפיק מן דינא.

רמשיק אליעזר

(דף צח ע"ב) בחדש השביעי באחד לחדש וגו', פקודא (מב) דא לתקוע שופר בראש השנה, דהוא יומא דדינא, כמה דאוקימנא, והא אוקמוה דכתיב, תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו, והא אתמר, דהאי איהו יומא דסיהרא אתכסי ביה, וקאים עלמא בדינא, בגין דההוא מקטרגא חפי וכסי ואנעל פתחא על מלכא פתח של יסוד צדיק דז"א, שלא יכול להיות שום יחוד, אתר דדינא שריא, למתבע דינא על עלמא.

ואי תימא איך אתיהיב ליה רשו לההוא מקטרגא לחפאה לכסות ליסוד צדיק דז"א, ולמתבע דינא, אלא ודאי בידא דהאי מקטרגא שוי קודשא בריך הוא למתבע דינא על כל עלמא, ושוי ליה יומא ידיעא ראש השנה, למתבע קמיה כל דינן דעלמא, דהא קודשא בריך הוא עביד ליה ושוי ליה קמיה למקטרגא שיהיה ממונא על זה, למהוי דחילו דקודשא בריך הוא סלקא ושריא על כלא.

ורזא דא והאלהי"ם עשה שייראו מלפניו, מאי עשה, עשה להאי מקטרגא, ואתקין ליה קמיה, למהוי סייפא שננא על כל עלמא, וכל דא (דף צט ע"א) בגין דידחלון מקמי קודשא בריך הוא כלא.

כגוונא דההוא ממונה בית דין דלתתא, דאתייהב ליה רשו לאדכרא קמי בי דינא פלוני עבד כך, ופלוני עבר על כך, ולמתבע עלייהו דינא, ותנן רשו אתייהב לההוא ממונה בית דין, לאנעלא על בי דינא פתחא, עד דיגזרון דינא על כל מה דאיהו תבע, ולית רשו לבית דין לדחייא ליה, בגין (ישעיה ס"ח) כי אני אוהב משפט, ואיהו בעי דעלמא יתקיים בדינא, ולמנדע דאית דין ואית דיין.

כהאי גוונא שוי קודשא בריך הוא קמיה להאי, דאיהו תבע דינא קמי מלכא על כל בני עלמא, ובהאי יומא אתייהב ליה רשו לכסאה פתחא דמלכא, וסיהרא אתחפא לגו, עד דיתגזר דינא על כל בני עלמא, ואף על גב דכלא אתגלי קמי קודשא בריך הוא, לא בעי אלא בדינא, כלא כגוונא חדא עילא ותתא.

אתקין כרסייא דדינא בהאי יומא, וסנטירא אתא ותבע דינא על כל עובדי בני עלמא, כל חד וחד כפום ארחוי, וכפום מה דעבד, וסהדין אתיין וסהדי על כל עובדי בני עלמא, ואלין אינון עיני יהו"ה, דאינון משטטי בכל עלמא, וכמה אינון עיני יהו"ה, דלית לון חושבנא, דקא אזלי ומשטטי בכל עלמא, וחמאן כל עובדי בני עלמא.

❧❧❧ דמיסק אליעזר ❧❧❧

ודא איהו סנטירא שר וממונה לקטרג, כדאמר דתבע חובי בני נשא, ותבע דינא, ותפיס בני נשא, וקטיל לון, ואלקי לון, כלא כמה דנפיק מן דינא.

כגוונא דההוא ממונה בית דין דלתתא, דאתייהב ליה רשו לאדכרא קמי בי דינא פלוני עבד כך, ופלוני עבר על כך, ולמתבע עלייהו דינא, ותנן רשו אתייהב לההוא ממונה בית דין, לאנעלא על בי דינא פתחא, עד דיגזרון דינא על כל מה דאיהו תבע, ולית רשו לבית דין לדחייא ליה, בגין כי אני אוהב משפט, ואיהו בעי דעלמא יתקיים בדינא, ולמנדע דאית דין ואית דיין.

כהאי גוונא שוי קודשא בריך הוא קמיה להאי, דאיהו תבע דינא קמי מלכא על כל בני עלמא, ובהאי יומא אתייהב ליה רשו לכסאה פתחא דמלכא, וסיהרא אתחפא לגו, עד דיתגזר דינא על כל בני עלמא, ואף על גב דכלא אתגלי קמי קודשא בריך הוא, לא בעי אלא בדינא, כלא כגוונא חדא עילא ותתא.

אתקין כרסייא דדינא בהאי יומא, וסנטירא אתא ותבע דינא על כל עובדי בני עלמא, כל חד וחד כפום ארחוי, וכפום מה דעבד, וסהדין אתיין וסהדי על כל עובדי בני עלמא, ואלין אינון עיני יהו"ה, דאינון משטטי בכל עלמא, וכמה אינון עיני יהו"ה, דלית לון חושבנא, דקא אזלי ומשטטי בכל עלמא,

ווי לאינזן דלא משגיחין ולא מסתכלין בעובדיהון, דהא לגבייהו קיימין אלין סהדי מלכא, ומשגיחין וחמאן כל מה דאינזן עבדין וקאמרי, דהא אינזן סלקי וסהדי קמי מלכא, והאי סנטירא קאים קמי מלכא, ותבע דינא, פלוני עבר דינא, פלוני עבד כך, והא הכא סהדי.

ועד דקודשא בריך הוא לא שאיל לון, לית לון רשו לסהדא, כדין אינזן סהדי סהדותא, וכלא אכתיב קמי מלכא בפתקא.

בבי מלכא אית חד היכלא, היכלא דא מליא אשא חוורא, והאי אשא מתגלגלא בפלקא, ולהיט שביבן, והאי לא פסיק לעלמין.

לגו האי היכלא אית היכלא אוחרא מליא אשא אוכמא, דלא פסיק לעלמין, תרין סופרין קיימין תדיר קמי מלכא, בשעתא דדינא, סהדין כל סהדי קמי מלכא, אינזן סהדין (סופרין) נטלין (דף צט ע"ב) מההוא פלקא דאשא חוורא, וכתבי עליה בההוא אשא אוכמא.

וכדין מלכא אחמיץ דינא עד זמנא ידיעא, דילמא בין כך יהדרון בתשובה. אי יהדרון פתקין נקרעין, ואי לאו, מלכא יתיב, וכל אינזן דבי זכותא

וחמאן כל עובדי בני עלמא כמו עיני העדה שהם מעיינין בבני אדם.

ווי לאינזן דלא משגיחין ולא מסתכלין בעובדיהון, דהא לגבייהו קיימין אלין סהדי מלכא, ומשגיחין וחמאן כל מה דאינזן עבדין וקאמרי, דהא אינזן סלקי וסהדי קמי מלכא, והאי סנטירא קאים קמי מלכא, ותבע דינא, פלוני עבר דינא, פלוני עבד כך, והא הכא סהדי.

ועד דקודשא בריך הוא לא שאיל לון, לית לון רשו לסהדא, כדין אינזן סהדי סהדותא, וכלא אכתיב קמי מלכא בפתקא.

בבי מלכא אית חד היכלא, היכלא דא מליא אשא חוורא, והאי אשא מתגלגלא כפלקא כן גריס הגאון מווילנא זצ"ל, ופירושו פלך, ולהיט שביבן, והאי לא פסיק לעלמין.

לגו האי היכלא אית היכלא אוחרא מליא אשא אוכמא, דלא פסיק לעלמין, תרין סופרין קיימין תדיר קמי מלכא, בשעתא דדינא, סהדין כל סהדי קמי מלכא, אינזן סהדין נטלין (דף צט ע"ב) מההוא פלקא דאשא חוורא, וכתבי עליה בההוא אשא אוכמא.

וכדין מלכא אחמיץ דינא עד זמנא ידיעא, דילמא בין כך יהדרון בתשובה. אי יהדרון פתקין נקרעין, ואי לאו, מלכא יתיב, וכל אינזן דבי זכותא קיימי

קיימי קמיה, כרוזא קם וכריז, פלוני עבד כך, מאן יוליף עליה זכות, אי אית מאן דיוליף עליה זכות יאות, ואי לאו, הא אתמסר לסנטירא.

וכלא ידע קודשא בריך הוא, אמאי אצטריך לכל דא, אלא בגין דלא יהא פטרא דפומא לבני עלמא, לאחזאה דכלא עביד בארעא קשוט, וניחא קמיה מאן דאשתזיב מן דיניה.

ואי תימא מנא לן, האי אתמסר לחכימין, ואפילו למאן דלא ידעי, מאן דבעי לאסתכלא, ישגח במה דאיהו באתגלייא, וידע במה דאיהו בסתרא, דהא כלא כגוונא חדא, כל מה דפקיד קודשא בריך הוא בארעא, כלא איהו כגוונא דלעילא.

יומא דראש השנה איהו יומא דדינא, ומלכא יתיב בכורסייא דדינא, סנטירא קא אתי וחפי פתחא דמלכא, ותבע דינא, ואף על גב דקודשא בריך הוא רחים ליה לדינא, כמה דאת אמר, (ישעיה ס"ה) כי אני יהו"ה אוהב משפט, נצח רחימיו דבנוי, לרחימו דדינא, ובשעתא דסנטירא קם למטען מלין עליהו, פקיד למתקע בשופר, בגין לאתערא רחמי מתתא לעילא.

❧❧❧ דמשיק אליעזר ❧❧❧

קמיה, כרוזא קם וכריז, פלוני עבד כך, מאן יוליף עליה זכות, אי אית מאן דיוליף עליה זכות יאות, ואי לאו, הא אתמסר לסנטירא שליח הדין.

וכלא ידע קודשא בריך הוא, אמאי אצטריך לכל דא, אלא בגין דלא יהא פטרא דפומא פתחון פה, לבני עלמא, לאחזאה דכלא עביד בארעא קשוט, וניחא קמיה מאן דאשתזיב מן דיניה.

ואי תימא מנא לן, האי אתמסר לחכימין, ואפילו למאן דלא ידעי, מאן דבעי לאסתכלא, ישגח במה דאיהו באתגלייא, וידע במה דאיהו בסתרא, דהא כלא כגוונא חדא, כל מה דפקיד קודשא בריך הוא בארעא, כלא איהו כגוונא דלעילא.

יומא דראש השנה איהו יומא דדינא, ומלכא יתיב בכורסייא דדינא, סנטירא קא אתי וחפי פתחא דמלכא, ותבע דינא, ואף על גב דקודשא בריך הוא רחים ליה לדינא, כמה דאת אמר, כי אני יהו"ה אוהב משפט, נצח רחימיו דבנוי, לרחימו דדינא, ובשעתא דסנטירא קם למטען מלין עליהו, פקיד למתקע בשופר, בגין לאתערא רחמי מתתא לעילא.

בההוא שופר, סלקא ההוא קלא כלילא באשא ורוחא ומיא, ואתעביד מנייהו קלא חדא, ואתער קלא אחרא לעילא, כד ההוא קלא אתער מעילא ומתתא, כדין כל טענות דקא טעין ההוא מקטרגא מתערבי.

ביומא דראש השנה נפיק יצחק בלחודוי, וקרי לעשו, לאטעמא ליה תבשילין דכל עלמא, כל חד כפום ארחוי, דהא בההיא שעתא (בראשית כז, וסס כל הפסוקים הנ"ל) ותכהין עיניו מראות, דנפיק מניה מאן דאחשך אפי בריין, ואתפרש, ושכיב על ערסיה דדינא, וקרי לעשו ואמר, וצודה לי צידה ועשה לי מטעמים והביאה לי.

ורבקה אמרה אל יעקב בנה, רחימא דנפשה, בנה רחימא דאתמסר לה מיומא דאתברי עלמא, ופקידת ליה לאתערא איהו באינן מטעמים דיליה.

ויעקב אתער (דף ק ע"א) מתתא, מתלבש בצלותין ובעותין, והקול קול יעקב, בההוא שופר דקא סליק, ואתער יעקב לגביה, ואתקריב בהדיה, ויגש לו ויאכל, ואתכליל דא בדא, כיון דאתכליל בהדיה, ויבא לו יין, דא יין דמנטרא, יין דהוא חידו דלבא, רזא דעלמא דאתי.

רמשיק אליעזר

בההוא שופר, סלקא ההוא קלא כלילא באשא ורוחא ומיא, ואתעביד מנייהו קלא חדא, ואתער קלא אחרא לעילא, כד ההוא קלא אתער מעילא ומתתא, כדין כל טענות דקא טעין ההוא מקטרגא מתערבי.

ביומא דראש השנה נפיק יצחק בלחודוי, וקרי לעשו, לאטעמא ליה תבשילין דכל עלמא, כל חד כפום ארחוי, דהא בההיא שעתא ותכהין עיניו מראות, דנפיק מניה מאן דאחשך אפי בריין, ואתפרש, ושכיב על ערסיה דדינא, וקרי לעשו ואמר, וצודה לי צידה ועשה לי מטעמים והביאה לי.

ורבקה אמרה אל יעקב בנה, רחימא דנפשה, בנה רחימא דאתמסר לה מיומא דאתברי עלמא, ופקידת ליה לאתערא איהו באינן מטעמים דיליה.

ויעקב אתער (דף ק ע"א) מתתא, מתלבש בצלותין ובעותין, והקול קול יעקב, בההוא שופר דקא סליק, ואתער יעקב לגביה, ואתקריב בהדיה, ויגש לו ויאכל, ואתכליל דא בדא, כיון דאתכליל בהדיה, ויבא לו יין, דא יין דמנטרא, יין דהוא חידו דלבא, רזא דעלמא דאתי.

כדין וירח את ריח בגדיו, צלותא דסלקין ובעותין, ויברכהו, נח רוגזא וחדוי לבא, וכלא איהו רחמי.

כיון דאיהו אתכליל ביעקב, כל אינון חיילין ותוקפין ורוגזין דהוו זמינין, אתבדרו, ולא אשתכחו תמן, וישראל נפקין מן דינא בחדוה ובברכאן.

ויהי אך יצא יעקב מאת פני יצחק אביו, ביומא דא, בחדוה ובברכאן עלאין, ועשו אחיו בא מצידו, טעין טועני מעובדי דעלמא, ויעש גם הוא מטעמים, חדיד לישניה למטען טענות, אתקין סהדי, ויבא לאביו, ויאמר יקום אבי, יתער בדינוי, ויאכל כמה עובדין בישין דכל עלמא דקא אשכחנא.

ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, דהא לא יכיל לאתפרשא מכללא דיעקב דאיהו בחדוה, ויאמר, מי איפה הוא הצד ציד, בכמה צלותין ובעותין, ואוכל מכל בטרם תבא, ואברכהו, גם ברוך יהיה.

כשמוע עשו את דברי (יצחק) אביו, ויצעק צעקה וגו', דחמי דהא צידו לא הוה כלום, עד לבתר אמר ליה, הנה משמני הארץ יהיה וגו', אלין תקיפין ואוכלוסין דשאר עמין. ודא קשיא ליה מכללא, וישטום עשו את יעקב, למיזל אבתריה, ולקטרגא ליה תדיר.

❧❧❧ דמישק אליעזר ❧❧❧

כדין וירח את ריח בגדיו, צלותא דסלקין ובעותין, ויברכהו, נח רוגזא וחדוי לבא, וכלא איהו רחמי.

כיון דאיהו אתכליל ביעקב, כל אינון חיילין ותוקפין ורוגזין דהוו זמינין, אתבדרו, ולא אשתכחו תמן, וישראל נפקין מן דינא בחדוה ובברכאן.

ויהי אך יצא יעקב מאת פני יצחק אביו, ביומא דא, בחדוה ובברכאן עלאין, ועשו אחיו בא מצידו, טעין טועני מעובדי דעלמא, ויעש גם הוא מטעמים, חדיד לישניה למטען טענות, אתקין סהדי, ויבא לאביו, ויאמר יקום אבי, יתער בדינוי, ויאכל כמה עובדין בישין דכל עלמא דקא אשכחנא.

ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד, דהא לא יכיל לאתפרשא מכללא דיעקב דאיהו בחדוה, ויאמר, מי איפה הוא הצד ציד, בכמה צלותין ובעותין, ואוכל מכל בטרם תבא, ואברכהו, גם ברוך יהיה.

כשמוע עשו את דברי אביו, ויצעק צעקה וגו', דחמי דהא צידו לא הוה כלום, עד לבתר אמר ליה, הנה משמני הארץ יהיה וגו', אלין תקיפין ואוכלוסין דשאר עמין. ודא קשיא ליה מכללא, וישטום עשו את יעקב, למיזל אבתריה, ולקטרגא ליה תדיר.

ויעקב אזיל באינן יומין דבין ראש השנה ליום הכפורים, עריק לאשתזבא מניה, תב בתיובתא, שוי גרמיה בתעניתא, עד דאתי ראש השנה ויום הכפורים, כדין ידעי ישראל דעשו בא ועמו ארבע מאות איש, כלהו מקטרגי, זמינן לקטרגא לון.

ויירא יעקב מאד ויצר לו, ואסגי בצלותין ובעותין, (בראשית לב י) ויאמר יעקב אלה"י אבי אברהם ואלה"י אבי וגו', עד דנטיל עיטא ואמר, כי אמר אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני, ויקח מן הבא בידו מנחה וגו', עזים מאתים ותישים עשרים וגו', גמלים וגו' כך הוא סטרא דיליה, גמלים, הוא נחש כמין גמל, בשעתא (דף ק ע"ב) דפתי סמא"ל לאדם, ארכיב על נחש כמין גמל.

תנינן, מאן דחמי גמל בחלמיה, מיתה נקנסה עליו מלמעלה, ואשתזיב מינה, וכלא חד.

וכדין אהדר עשו אפטרופוסא דיעקב, ויעקב לא בעא דובשיה ועוקציה, יעבר נא אדוני לפני עבדו, כדין וישב ביום ההוא עשו לדרכו, אימתי בשעת נעילה, דהא אתפרש מעמא קדישא, וקודשא בריך הוא שביק לחוביהון, וכפר עלייהו.

ויעקב אזיל באינן יומין דבין ראש השנה ליום הכפורים, עריק לאשתזבא מניה, תב בתיובתא, שוי גרמיה בתעניתא, עד דאתי ראש השנה ויום הכפורים, כדין ידעי ישראל דעשו בא ועמו ארבע מאות איש, כלהו מקטרגי, זמינן לקטרגא לון.

ויירא יעקב מאד ויצר לו, ואסגי בצלותין ובעותין, ויאמר יעקב אלה"י אבי אברהם ואלה"י אבי וגו', עד דנטיל עיטא ואמר, כי אמר אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני, ויקח מן הבא בידו מנחה וגו', עזים מאתים ותישים עשרים וגו', גמלים וגו' כך הוא סטרא דיליה, גמלים, הוא נחש כמין גמל, בשעתא (דף ק ע"ב) דפתי סמא"ל לאדם, ארכיב על נחש כמין גמל.

תנינן, מאן דחמי גמל בחלמיה, מיתה נקנסה עליו מלמעלה, ואשתזיב מינה, וכלא חד.

וכדין אהדר עשו אפטרופוסא מגינו דיעקב, ויעקב לא בעא דובשיה ועוקציה, יעבר נא אדוני לפני עבדו, כדין וישב ביום ההוא עשו לדרכו, אימתי בשעת נעילה, דהא אתפרש מעמא קדישא, וקודשא בריך הוא שביק לחוביהון, וכפר עלייהו.

כיון דההוא מקטרגא אזל בההוא דורונא, ואתפרש מנייהו, בעי קודשא בריך הוא למחדי בבנוי, מה כתיב, ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית וגו', על כן קרא שם המקום סכות, כיון דיתבו בסכות, הא אשתזיבו מן מקטרגא, וקודשא בריך הוא חדי בבנוי, זכאה חולקיהון בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

❧❧❧ דמישק אליעזר ❧❧❧

כיון דההוא מקטרגא אזל בההוא דורונא, ואתפרש מנייהו, בעי קודשא בריך הוא למחדי בבנוי, מה כתיב, ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית וגו', על כן קרא שם המקום סכות, כיון דיתבו בסכות, הא אשתזיבו מן מקטרגא, וקודשא בריך הוא חדי בבנוי, זכאה חולקיהון בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

זהר

(דף רלא ע"א) אמר רבי יהודה, לימא לן מר (ס"א מאלין) מלין מעלייתא דראש השנה, פתח רבי שמעון ואמר, (איוכ טו ו) ויהי היום, בכל אתר דכתיב ויהי, איהו צער, ויהי בימי, צער ודאי, ויהי היום יומא דאית ביה צער, ודא הוא ראש השנה, יומא דאית ביה דינא קשיא על עלמא, (מ"ד ז ח) ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם, יומא דראש השנה הוה, ובכל אתר ויהי היום, דא ראש השנה, ויהי היום ויבאו בני האלהים, יום ראש השנה הוה.

בכל זמנא תרין יומין אינון, מאי טעמא, בגין דלהוי יצחק כליל דינא ורחמי, תרין יומין ולא חד, דאלמלא ישתכח יחידאי, יחריב עלמא, ועל דא כתיב תרין זמנין, (איוכ טו ו) ויהי היום, (מ"ד ז ח) ויהי היום.

ויבאו בני האלהי"ם, אלין בית דין רברבא, בני האלהי"ם ודאי, בנוי דמלכא, קריבין לגביה, ואינון שבעין ממנן דסחרין תדירא למלכא, ואינון חתכין דינא על עלמא.

❧❧❧ דמישק אליעזר ❧❧❧

(דף רלא ע"א) אמר רבי יהודה, לימא לן מר מלין מעלייתא דראש השנה, פתח רבי שמעון ואמר, ויהי היום, בכל אתר דכתיב ויהי, איהו צער, ויהי בימי, צער ודאי, ויהי היום יומא דאית ביה צער, ודא הוא ראש השנה, יומא דאית ביה דינא קשיא על עלמא, ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם, יומא דראש השנה הוה, ובכל אתר ויהי היום, דא ראש השנה, ויהי היום ויבאו בני האלהים, יום ראש השנה הוה.

בכל זמנא תרין יומין אינון, מאי טעמא, בגין דלהוי יצחק כליל דינא ורחמי, תרין יומין ולא חד, דאלמלא ישתכח יחידאי, יחריב עלמא, ועל דא כתיב תרין זמנין, ויהי היום, ויהי היום.

ויבאו בני האלהי"ם, אלין בית דין רברבא, בני האלהי"ם ודאי על שם אלקים שהוא דין, וכתיב בני אלקים לשון רבים, מיירי מב"ד של מעלה שהם, בנוי דמלכא שהם אחים גדולים לישראל, שהם ג"כ בנים למקום ב"ה, כדכתיב 'בנים אתם לה' אלקיכם' (דברים יד א), וכתיב 'בני בכורי ישראל' (שמות ד כג), אלו נשמות של ב"ד שלמעלה, קריבין לגביה להקב"ה יותר מישראל, ואינון שבעין ממנן דסחרין תדירא למלכא נשמות אלו הבאים מבינה, ששם שבעין סנהדרין ב"ד עלאה, הם כביכול סובבים בשם אהי"ה ושם הוי"ה ב"ה שביסוד אבא, בסוד 'ויהי הוי"ה את יוסף' (נחלשית לט ז), ואינון שבעין סנהדרין ב"ד הגדול של בינה, חתכין דינא על עלמא כי מבינה דינין מתערין מינה, ושבעין סנהדרין מסדרין את הדינים שלה על העולם.

להתיצב על יהו"ה, וכי על יהו"ה קיימי, אלא בשעתא דאלין קיימי על דינא, דינא קדמא דכלא ביה, מאן הוא דלא יוקיר לשמא דקודשא בריך הוא, ודלא יוקיר לאוריינתא ולעבדוי, אוף הכי מאן הוא דלא חייש על יקרא דשמא קדישא דלא יתחלל בארעא, מאן הוא דלא חייש ליקריה דקודשא בריך הוא, מאן הוא דלא שוי יקר לשמא דא.

ויבא גם השטן בתוכם, גם לרבות ההיא נוקבא דיליה, אוף הכי להתיצב על יהו"ה, דאיהו חייש נמי ליקרא דשמא דא.

הכא אפליגו עמודין קדמאין דעלמא, חד אמר איוב מחסידי אומות העולם הוה, וחד אמר מחסידי ישראל הוה, ואלקי לכפרא על עלמא, דהא יומא חד אשכחיה רב המנונא לאליהו, אמר ליה, ודאי תנינן דאית צדיק ורע לו רשע וטוב לו, אמר, צדיק כל שממועטין לו חובותיו, נותנין לו בעולם הזה חובו, ועל כן צדיק ורע לו, וכל שמרובין עוונותיו וממועטין זכויותיו, נותנין לו שכרו בעולם הזה, רשע וטוב לו.

דמשק אליעזר

להתיצב על יהו"ה, וכי על יהו"ה קיימי, אלא בשעתא דאלין קיימי על דינא, דינא קדמא דכלא ביה על ז"א הנקרא עולם, מאן הוא דלא יוקיר לשמא דקודשא בריך הוא מי הוא דלא חשוב בעיניו שם הוי"ה ב"ה של הקב"ה, היינו שאין בו יראת שמים, ודלא יוקיר לאוריינתא ולעבדוי דלא חשוב בעיניו התורה הקדושה לקיימא, ולעובדי שהם תלמידי חכמים עובדים בלימודם לתורה הקדושה, וכל זה נמסרו לז"א קדישין שבו שם הוי"ה ב"ה, וכן בו הוא תורה שבכתב, וכן עבדוי היא תורה שבעל פה שהם עובדים לתורה שבכתב, לזה נמסרו לז"א קדישין שהוא בוחן לבות וכליות לעיין ולהבחין לכל אלו מינים ואפקורסים לדון להם בדין, אוף הכי מאן הוא דלא חייש על יקרא דשמא קדישא דלא יתחלל ח"ו ברבים, בארעא בעולם העשיה, מאן הוא דלא חייש ליקריה דקודשא בריך הוא, מאן הוא דלא שוי יקר לשמא דא.

ויבא גם השטן בתוכם בתוך הדינים האלה על הרשעים, גם לרבות ההיא נוקבא דיליה כי השטן הוא סמא"ל זכר דקליפה, ו'גם' בא לרבות גם נוקבא דקליפה הנקראת לילי"ת, אוף הכי להתיצב על יהו"ה, דאיהו חייש נמי ליקרא דשמא דא.

הכא אפליגו עמודין קדמאין דעלמא, חד אמר איוב מחסידי אומות העולם הוה, וחד אמר מחסידי ישראל הוה, ואלקי לכפרא על עלמא, דהא יומא חד אשכחיה רב המנונא לאליהו, אמר ליה, ודאי תנינן דאית צדיק ורע לו רשע וטוב לו, אמר, צדיק כל שממועטין לו חובותיו, נותנין לו בעולם הזה חובו, ועל כן צדיק ורע לו, וכל שמרובין עוונותיו וממועטין זכויותיו, נותנין לו שכרו

אמר ליה, דינוי דמארי עלמא עתיקין (ס"א עמיקין), אבל בשעתא דבעי קודשא בריך הוא לכפרא חובין דעלמא, אלקי בדרועא דלהון, ואסי לכלהו, מתל לאסייא דאלקי לדרועא, לשיזבא לכל שייפין, כמה דכתיב (ישעיה נג ה) והוא מחולל מפשעינו וגו'.

כמה דאתמר, בההוא יומא של ראש השנה, דקיימין שבעין קתדראין למידן דינא לעלמא, כמה אינון מארי תריסין קטיגורין דקיימי לעילא, אלין מיימינין לזכו, ואלין משמאילין לחובה, לאדכרא חובין דעלמא, חובין דכל חד וחד.

ועל דא אצטריך לבר נש לפרשא חובין, כל חד וחד כמה דאיהו, בגין דמאן דמפרש חטאוי, לא אתמסר דיניה אלא בידא דמלכא קודשא בריך הוא בלחודוי, ומאן דדאין ליה קודשא בריך הוא, איהו לטב, ועל דא בעא דוד מלכא (ואמר), (תהלים מג ו) שפטני אלהי"ם, אנת ולא אחרא, וכן שלמה אמר, (מ"א ח נט) לעשות משפט עבדו, הוא ולא אחרא, וכל בית דין בדלין ממנו.

רמשיק אליעזר

בעולם הזה, רשע וטוב לו.

אמר ליה, דינוי דמארי עלמא עמיקין כצ"ל, ששכל האנושי לא יכול לבוא על תוכן כוונתו של הקב"ה בהנהגת עולם הזה, אבל בשעתא דבעי קודשא בריך הוא לכפרא חובין דעלמא, אלקי בדרועא דלהון, ואסי לכלהו, מתל לאסייא לרופא, דאלקי לדרועא, לשיזבא לכל שייפין אברים, כמה דכתיב והוא מחולל מפשעינו וגו'.

כמה דאתמר, בההוא יומא של ראש השנה, דקיימין שבעין קתדראין כסאות כסא דין, למידן דינא לעלמא, כמה אינון מארי תריסין קטיגורין דקיימי לעילא, אלין מיימינין לזכו, ואלין משמאילין לחובה, לאדכרא חובין דעלמא, חובין דכל חד וחד.

ועל דא אצטריך לבר נש לפרשא חובין, כל חד וחד כמה דאיהו, בגין דמאן דמפרש חטאוי, לא אתמסר דיניה אלא בידא דמלכא קודשא בריך הוא בלחודוי, ומאן דדאין ליה קודשא בריך הוא, איהו לטב, ועל דא בעא דוד מלכא ואמר, שפטני אלהי"ם, אנת ולא אחרא, וכן שלמה אמר, לעשות משפט עבדו, הוא ולא אחרא, וכל בית דין בדלין ממנו.

ועל דא אצטריך לון לפרשא חובין דכל שייפא ושייפא, וכל מה דעביד בפרט, הדא הוא דכתיב (תהלים לב ה) חטאתי אודיעך וגו', לבתר, ואתה נשאת עון חטאתי סלה, מנלן ממשה, דכתיב, (שמות לב לא) אנא חטא העם הזה וגו', בישראל כתיב, (ש"א יב י) חטאנו כי עזבנו את יהו"ה. דאי תימא האי ביחיד, אבל בצבור לא, הא כתיב קרא דא.

ואי תימא הא בצבור, אבל שליחא דלהון לא, הא כתיב (שמות לב לא) וישב משה אל יהו"ה וגו', וכתב (ספ) ויעשו להם וגו'.

מאי טעמא מאן דמפרש חוביה בי דינא בדילין מיניה, בגין דבר נש קריב לגרמיה, ולא אתדן על פומיה, ותו לא שביק למקטרגא לאולפא עליה חובא, מומא דבר נש יקדים (דף רלא ע"ב) ויימא, ולא יהיב דוכתא לאחרא למימר, כדין קודשא בריך הוא מחיל ליה, הדא הוא דכתיב (משלי כח יג) ומודה ועוזב ירוחם.

ביומי דראש השנה, מתקנין בי דינא כורסייא למלכא למידן כל עלמא, וישראל עאלין בקדמיתא בדינא קמיה, דליפוש רחמי, (ס"א, קמי דליפוש רוגזא).

❧❧❧ דמישק אליעזר ❧❧❧

ועל דא אצטריך לון לפרשא חובין דכל שייפא ושייפא שעל זה תיקנו לומר 'על חטא שחטאנו לפניך' וגו', וכל מה דעביד בפרט, הדא הוא דכתיב חטאתי אודיעך וגו', לבתר, ואתה נשאת עון חטאתי סלה, מנלן ממשה, דכתיב, אנא חטא העם הזה וגו', בישראל כתיב, חטאנו כי עזבנו את יהו"ה. דאי תימא האי ביחיד, אבל בצבור לא, הא כתיב קרא דא.

ואי תימא הא בצבור, אבל שליחא דלהון לא, הא כתיב וישב משה אל יהו"ה וגו', וכתב ויעשו להם וגו'.

מאי טעמא מאן דמפרש חוביה בי דינא בדילין מיניה, בגין דבר נש קריב לגרמיה, ולא אתדן על פומיה, ותו לא שביק למקטרגא לאולפא עליה חובא, מומא דבר נש יקדים (דף רלא ע"ב) ויימא, ולא יהיב דוכתא לאחרא למימר, כדין קודשא בריך הוא מחיל ליה, הדא הוא דכתיב ומודה ועוזב ירוחם.

ביומי דראש השנה, מתקנין בי דינא כורסייא למלכא למידן כל עלמא, וישראל עאלין בקדמיתא בדינא קמיה, דליפוש רחמי שירבה רחמים עלינו ועל כל ישראל.

תנן, ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, יום ביומו מאי הוא, אלא הני תרי יומין דראש השנה, אמאי תרי יומין, בגין דאינון תרי בי דינא דמתחברן כחדא, דינא עלאה דאיהו קשיא, בדינא תתאה דאיהו רפיא, ותרואיהו משתכחי.

ועל דא לא ידעי הני בבלאי רזא דיבבא ויללותא, ולא ידעי דתרואיהו אצטריכו, יללותא דאיהו דינא תקיפא, תלת תבירין דאיהו דינא רפיא, גנוחי גנח רפיא, אינון לא ידעי ועבדין תרואיהו, ואנן ידעינן ועבדינן תרואיהו, (ס"א, ועל דא רזא דיבבא ויללה, ותרואיהו אצטריכו, הני בבלאי אינון לא ידעי ועבדין תרואיהו), וכלא נפקין לארח קשוט.

פתח ואמר, (תהלים פ"ד) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, תקעו בחדש שופר, מאי בחדש, דא בי דינא רפיא דאקרי חדש, בכסה (כס דעלמא עלאה, כ"ס ה', דא פחד יצחק, דאיהו כס למלכא עלאה, תו בכסה) דא דינא

דמיסק אליעזר

תנן, ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, יום ביומו מאי הוא, אלא הני תרי יומין דראש השנה, אמאי תרי יומין, בגין דאינון תרי בי דינא דמתחברן כחדא רחל ולא, יום ראשון הוא לאה דינא קשיא, ויום ב' דר"ה הוא רחל דינא רפיא, ושניהם נכללין בפרצוף אחד, כדאיתא בפע"ח (שער חיקון חצות פ"ב), ואמרו (כ"ה ז'): שב' ימים של ר"ה הוא יומא אריכתא, יום ראשון הוא בבחינת קוצו של יו"ד א"א, ויום הב' היא י', ושניהם הם יו"ד אחת, דינא עלאה של לאה, דאיהו קשיא, בדינא תתאה של רחל, דאיהו רפיא, ותרואיהו משתכחי לאה ורחל ביחד.

ועל דא לא ידעי הני בבלאי רזא דיבבא ויללותא, ולא ידעי דתרואיהו אצטריכו כי שניהם נכללין בפרצוף אחד, בסוד סימנים שמסרה רחל ללאה, כדאיתא בלק"ת (פ' תל"א), והם כנגד תרועה ושברים, ובבלאי לא היו יודעים אם צריכין שתיהן תרועה ושברים, כי שניהם הם חד כב' פרצפים של לאה ורחל, ונעשין פרצוף חד לבד, יללותא דאיהו דינא תקיפא שהיא לאה, שהיתה בוכה שאל תפול בגורל של עשו, שעבור זה 'ועיני לאה רכות' (נלאשית כ"ז), תלת תבירין דאיהו דינא רפיא, גנוחי גנח רפיא הנקרא [בלשון אשכנז 'קרעכטצין' או 'זופטצין'], שהקול שופר הוא כמו גנוחי גנח, כדברי רז"ל (נלאשית ל"ג): מר סבר גנוחי גנח ומר סבר ילולי יליל, ועל קול של גנוחי גנח אמר שהוא דינא רפיא, אינון לא ידעי ועבדין תרואיהו, ואנן ידעינן ועבדינן תרואיהו, וכלא נפקין לארח קשוט.

פתח ואמר, תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, תקעו בחדש שופר, מאי בחדש, דא בי דינא רפיא דאקרי חדש כדאיתא בפע"ח (שער ר"ה פ"א) כל החדשים הם במלכות, וידוע הוא שמלכות רחל נקרא דינא רפיא, ולאה דינא תקיף,

קשיא פחד יצחק, דינא דאתכסייא תדיר, דלאו איהו דינא באתגלייא, כי חק דא דינא רפא, משפט דא דינא (קשיא) ברחמי, ותרואיהו אינון כחדא, בגין כך תרין יומין, ותרואיהו ברזא חדא.

אשרי העם יודעי תרועה וגו' (ס פט טז), לא כתיב שומעי, או תוקעי תרועה, אלא יודעי תרועה, בגין (ס"א כגון) חכימין דדיירין באוירא דארעא קדישא, אינון ידעי תרועה, רזא דתרועה כמה דכתיב, (ס ב ט) תרועם בשבת ברזל.

מאן עמא כישראל דידעין רזין עלאין דמאריהון, למיעל קמיה ולא תקשרא ביה, וכל אינון דידעי רזא דתרועה, יתקרבון למיהך באור פניו דקודשא בריך הוא, ודא אור קדמאה דגניז קודשא בריך הוא לצדיקיא, ועל דא אצטריך למנדע לה.

כתיב (ויקרא ט י) היותרת מן הכבוד, וכתיב (ס ג טו) ואת היותרת על הכבוד, (בתר

דמשק אליעזר

לזה אמר דינא רפא ואקרי 'חדש', בכסה דא דינא קשיא פחד יצחק לאה היא עלמא דאתכסיא, והיא דינא קשיא, שעל זה מתפחד יצחק שאל תפול לאה בגורלו של עשו, ששניהם היה מכלה את כל העולם ח"ו, שעל זה בכתה לאה בעצמה גם כן, דינא דאתכסיא תדיר שהיא לאה, דלאו איהו דינא באתגלייא שהיא רחל, כי חק דא דינא רפא 'חק' הוא יסוד צדיק, ולפי שצדיק נוטל לשמאלא (מקונו"ז מיקון יג כח), לזה הוא גבורה ודין אבל הוא רפא, משפט דא דינא ברחמי שהוא ת"ת כולל שניהם דינא ורחמי, ותרואיהו אינון כחדא בת"ת גופא, בגין כך תרין יומין של ר"ה, יום ראשון הוא דין קשה חלק של יצחק הנכלל ביעקב ת"ת, ויום ב' שהוא רפא הוא חלק רחמים של יעקב המקבל מאברהם, ותרואיהו ברזא חדא.

אשרי העם יודעי תרועה וגו', לא כתיב שומעי, או תוקעי תרועה, אלא יודעי תרועה, בגין חכימין דדיירין באוירא דארעא קדישא אוירא דארץ ישראל מחכים לסודות התורה לשמה, אינון ידעי תרועה שהם יודעים סוד של תרועה תר"ת, רזא דתרועה כמה דכתיב, תרועם בשבת ברזל.

מאן עמא כישראל דידעין רזין עלאין דמאריהון, למיעל קמיה ולא תקשרא ביה, וכל אינון דידעי רזא דתרועה, יתקרבון למיהך באור פניו דקודשא בריך הוא, ודא אור קדמאה דגניז קודשא בריך הוא לצדיקיא, ועל דא אצטריך למנדע לה רזין וסודות התורה.

כתיב היותרת מן הכבוד, וכתיב ואת היותרת על הכבוד, יותרת מן הכבוד, דא אשת זנונים כל יתר כנטול דמי (מולין נח), הכבוד הוא דכר דקליפה כדאיתא

דעבדת ניאופא אסתליק עליה, יותרת מן הכבד, דא אשת זנונים, דאזלא ונפקא מן הכבד, לאסטאא בני עלמא ולאסטנא עלייהו, ושבת לדכורא למעבד זנונים, ובגין דא הותרת מן הכבד.

יותרת על הכבד, בתר דעבדת ניאופא, אסתלקת עליה, (וכמיה ג ג) מצח אשה זונה, אתגברת על בעלה דאיהו כבד, בכעס דמרה, אשת מדנים וכעס, דשלטא איהי על דכורא דילה, מצח אשה זונה, שלטא על הכבד, (משלי כא יט) אשת מדנים וכעס.

יותרת מן הכבד, מן הכבד נפקא לאבאשא לכל עלמא, ולמעבד ניאופין עם כלא, לבתר איהי סלקא לגבי דכורא, מצח אשה זונה, בעזותא דאנפין, וכדין איהי על הכבד.

ועוד, יותרת מן הכבד, אתקריאת מסטרא אחרא, בתר דנפקת לנאפא עם כלא, יהיבת שיורין לבעלה, והאי איהי יותרת מן הכבד.

דמשיק אליעזר

בוזהר (בראשית כז), ויותרת שלו הוא נוקבא דקליפה, דאזלא ונפקא מן הכבד, לאסטאא בני עלמא ולאסטנא עלייהו, ושבת לדכורא למעבד זנונים שוהו מקרה לילה, כי הזכר שלה אל אחר אסתרס ולא עביד פירין ואיבין, כדאיתא בע"ח (שער הקליפות פ"ג), לזה עזבה לבעלה והולכת לבני אדם והביאה להם לידי מקרה לילה, עד שמתעברת מהם ומולידה כמה קליפות הנקראים נגעי בני אדם, ועל ידי תשובה באמת לבבו על ידי אמירת ק"ש הורג להם, עד שלא נשארו מהם כלל, וכל טפה וטפה היוצא ע"י בכיה מעמקי דלבא מכבה והורג כל אלו טפות הנקראים נגעי בני אדם, ובגין דא הותרת מן הכבד.

יותרת על הכבד, בתר דעבדת ניאופא ע"י מקרה לילה של בני אדם, אסתלקת עליה כי הוא אז בשמחה גדולה, והוא המבדיל בקדושה שנאמר 'אשת חיל עטרת בעלה' (קהלת יב ז), מצח אשה זונה, אתגברת על בעלה דאיהו כבד, בכעס דמרה, אשת מדנים וכעס, דשלטא איהי על דכורא דילה, מצח אשה זונה, שלטא על הכבד, אשת מדנים וכעס במה שאינה יכולה להתעבר ממנו אלא ע"י ניאוף בבני אדם.

יותרת מן הכבד, מן הכבד נפקא לאבאשא לכל עלמא, ולמעבד ניאופין עם כלא, לבתר איהי סלקא לגבי דכורא, מצח אשה זונה, בעזותא דאנפין, וכדין איהי על הכבד.

ועוד, יותרת מן הכבד, אתקריאת מסטרא אחרא, בתר דנפקת לנאפא עם כלא, יהיבת שיורין לבעלה חומם לבעלה שהוא דמיון הווג, אבל אין בו ממש כי אל אחר אסתרס, והאי איהי יותרת מן הכבד.

מגו כבד ויותרת דיליה, נפקת מרה, ואיהי חרבא דמלאך המות, דנפקו מינה טפין מרירן לקטלא בני נשא, הדא הוא דכתיב, (משלי ה' ד) ואחריתה מרה כלענה, ואיהי תליא בכבד, כל מרעין ומותא ביה תליין.

וההוא יומא דראש השנה, (משטנא) משטטא בעלמא למכנש כל חובי עלמא, וכדין כל אברין דאינון ישראל, אינון בעאקו, דאינון אברי דמטרוניתא, (ס' ס' כ) נר יהו"ה נשמת אדם, שכינתא קדישא, וכדין כל ישראל בעאקו, ונטלי שופר לאתערא ביה, ההוא תקיעה ושברים ותרועה.

רעיא מהימנא

(דף רלא ע"ב) אמר רעיא מהימנא, ודאי בתר דאברים וערקין דלבא דדמיין לישראל אינון בעאקו, צריכין לאתערא בקנה דאיהו שופר, ודא קנה

מגו כבד ויותרת דיליה, נפקת מרה, ואיהי חרבא דמלאך המות, דנפקו מינה טפין מרירן לקטלא בני נשא, הדא הוא דכתיב, ואחריתה מרה כלענה, ואיהי תליא בכבד, כל מרעין ומותא ביה תליין.

וההוא יומא דראש השנה, משטטא בעלמא למכנש כל חובי עלמא הכל לעומת מקרה לילה, כדי שתוכל לאחוז בבני אדם ולהביא לידי מקרה, וכדין כל אברין דאינון ישראל כל אבר ואבר יסוד צדיק מכל אחד, אינון בעאקו, דאינון אברי דמטרוניתא אברים אלו שייכים למטרוניתא, נר יהו"ה הוא יסוד צדיק, שבו תלוי נשמת אדם ואם הוא בקדושה ובטהרה, אז יוצא נשמה מתוקנת באור קדמא של נר ה' שהוא גנוז לצדיקים, שכינתא קדישא, וכדין כל ישראל בעאקו, ונטלי שופר לאתערא ביה, ההוא תקיעה ושברים ותרועה.

רעיא מהימנא

(דף רלא ע"ב) אמר רעיא מהימנא, ודאי בתר דאברים וערקין דלבא דדמיין לישראל ישראל באים מפנימיות רוח ת"ת של הקב"ה, ושם בחזה דת"ת עומדת מלכותא קדישא, שהם כביכול בחינת אבא ואמא לישראל הקדושים, כדאיתא בע"ח (שער המלכים פ"ז), לזה אברים וערקין דלבא הם מזככים הדם של הכבד, ושולח זיכוך הדם שלהם להמוח, ששם שורה הנשמה, כדאיתא בע"ח (שער המוחין פ"ה), וכמו שאברים ועורקים של הלב מזככים את הדם שלא יהיה מגושם כל כך כמו שהיה בכבד, הוא הדין ישראל מזככים את אור העולם הגשם, והוא על ידי למודם בתורה בנגלה ובנסתר, מצות עשה ולמנוע מלא תעשה בכל יכולתם, ועוסקים במדות טובות ובמעשים טובים, ובה מתקשרים ישראל אלו כל הד' עולמות אבי"ע כאן למטה, כדאיתא בע"ח (שער קיטור אבי"ע

דריאה, בתר דכנפי ריאה לא יכלין לשככא (דף רלב ע"א) רוגזא דמרה, דאתגברת על ערקין דלבא, ועל כל ערקים דאברים דגופא, ההוא רוחא דנשיב בהון, סליק בקנה דאיהו שופר עלמא דאתי.

דהכי אוקמוה, ושט דומה לעלמא דין, דביה אכילה ושתיה, קנה דומה לעלמא דאתי, דלית ביה אכילה ושתיה.

ולבתר דשט ו' מן ושט ברבוי אכילה דגזל, אתארך ואתעביד שטן, ומאן גרים דא, (במדכר יא ח) שטו העם ולקטו, שטותא דלהון דאתערבו בערב רב שטיין, דתאוו דלהון אכילה ושתיה דגזל וחמס, (תהלים יב ו) דשוד עניים ואנקת אביונים.

בנו"ן כפופה. שטיין דאכלין בלא טחינה, מה כתיב בהו (במדכר יא לג) הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף יהו"ה חרה בעם, אתפשט ו' דשטו, איהו דרוחיה כפוף, ואיהו נ', ודא גרם דאתפשט שטן באכילה ושתיה,

דמישק אליעזר

פ"א, ובזה דייקא דמינן אברים ועורקין דלבא רוח ת"ת של הקב"ה לישראל ממש, וזהו סוד ת"ת ישראל, וכן יעקב שהוא ת"ת נקרא ג"כ עבור זה בגדלותו בשם ישראל, וזהו סוד דברי רז"ל (בכ"ר א ד) 'ישראל עלה' מלבא דת"ת 'במחשבה' ששם המוח והנשמה, וכל זה היה בזמן שבית המקדש היה קיים, אבל בגלות המר הזה אינו בעאקו בדחקות וצרות משונות זה בזה, בכל יום נוסף על חבירו, לזה כשבא ראש השנה, צריכין לאתערא בקנה דאיהו שופר, ודא קנה דריאה, בתר דכנפי ריאה לא יכלין לשככא (דף רלב ע"א) רוגזא דמרה, דאתגברת על ערקין דלבא, ועל כל ערקים דאברים דגופא, ההוא רוחא דנשיב בהון רוח של קול השופר, סליק בקנה דאיהו שופר עלמא דאתי שופר הגדול של בינה, בסוד 'תקע בשופר גדול לחרותינו', כי שם הוא חירות עולם של שער החמשים יובל של חמשים שנה.

דהכי אוקמוה, ושט דומה לעלמא דין, דביה אכילה ושתיה והם ב' שרים, שר האופים ושר המשקים, כדאיתא בפע"ח (סער הסופר פ"ג), קנה דומה לעלמא דאתי, דלית ביה אכילה ושתיה.

ולבתר דשט ו' מן ושט ברבוי אכילה דגזל, אתארך אות ו' ונעשה ו' פשוטה, ואתעביד שטן, ומאן גרים דא, שטו העם ולקטו, שטותא דלהון דאתערבו בערב רב שטיין, דתאוו דלהון אכילה ושתיה דגזל וחמס, דשוד עניים ואנקת אביונים.

בנו"ן כפופה. שטיין דאכלין בלא טחינה, מה כתיב בהו הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף יהו"ה חרה בעם, אתפשט ו' דשטו, איהו דרוחיה כפוף,

ואתגבר על כל אברין וערקין, בשס"ה לא תעשה, כחושבן השט"ן חסר חד, דא יום הכפורים, דלית ביה אכילה ושתייה.

ואיהו כגוונא דקנה, ואיהו ו', בן י"ה מן בינה, ובגיניה אוקמוה מארי מתניתין, הרואה קנה בחלום זוכה לחכמה, הדא הוא דכתיב, (משלי ד ה) קנה חכמה קנה בינה, דלית קנה דאיהו פחות מתרווייהו, דאינון י' חכמה, ה' בינה.

ובגין דא צריך לאתערא בשופר, דאיהו קנה, עלמא דאתי, עולם ארוך, ארך אפים, דמשתכחי מיניה י"ג מכילין דרחמי, כחושבן וא"ו, א' ארך, ו' ו' אפים.

ואימא עלאה איהי תקיעה מסטרא דאברהם, שברים מסטרא דיצחק, תרועה מסטרא דיעקב, שכינתא תתאה קשר דכלהו, דהיינו ק' תקיעה ש' שברים ר' תרועה, וכלהו משלשין לגבי שכינתא, הדא הוא דכתיב, קדושה לך ישלשו.

דמשק אליעזר

ואיהו נ', ודא גרם דאתפשט שטן באכילה ושתייה, ואתגבר על כל אברין וערקין, בשס"ה לא תעשה, כחושבן השט"ן חסר חד, דא יום הכפורים, דלית ביה אכילה ושתייה.

ואיהו כגוונא דקנה, ואיהו ו' של ו'שט, בן י"ה מן בינה, ובגיניה אוקמוה מארי מתניתין, הרואה קנה בחלום זוכה לחכמה, הדא הוא דכתיב, קנה חכמה קנה בינה, דלית קנה דאיהו פחות מתרווייהו, דאינון י' חכמה, ה' בינה.

ובגין דא צריך לאתערא בשופר, דאיהו קנה, עלמא דאתי כדאיתא בפע"ח (שער הסופר פ"ב) שהוא גרון דא"א, בינה דא"א, שהוא שופר גדול, כתר לאו"א, כדאיתא בע"ח (שער א"א פ"ט), עולם ארוך של א"א, ארך אפים אריך אנפין, דמשתכחי מיניה י"ג מכילין דרחמי שהוא י"ג תקונא דיקנא דא"א, כדאיתא בפע"ח (שער הסליחות פק א-ב), כחושבן וא"ו, א' ארך א' לבדה רומזת ל'ארך', ו' ו' אפים ו' ראשונה הוא א"א, כי אין בו לא זרועות ולא שוקיים אלא ו' גוף פשוט, כדאיתא בפע"ח (שער הנכחות פ"ג), ואות ו' הב' הוא יסוד דא"א, ששם ג"כ נמצא י"ג תקונים, כדאיתא בע"ח (שער הוללות א"א פ"ה), שבו ג"כ סוד השופר.

ואימא עלאה איהי תקיעה מסטרא דאברהם, שברים מסטרא דיצחק, תרועה מסטרא דיעקב, שכינתא תתאה קשר דכלהו, דהיינו ק' תקיעה ש' שברים ר' תרועה, וכלהו משלשין לגבי שכינתא ע"י ג' גוונים של חג"ת, אברהם יצחק יעקב נכללין בעת היחוד ביסוד צדיק, שאז בו שלשה גווני קשת, וכשהם באים

דלית קלא יכיל לנפקא לבר אלא מן הפה, אוף הכי לית לאפרשא שכינתא מן קודשא בריך הוא, דקודשא בריך הוא אתמר ביה, (תהלים כט ז) קול יהו"ה חוצב להבות אש, ושכינתא תפלת כל פה, ואינון סימנין קשר"ק קש"ק קר"ק.

זהר

ובחבורא קדמאה. נטלין שופר לאתערא ביה, תרועה ותקיעה דינא קשיא ברחמי, ושברים דינא קשיא בלא רחמי, (ס"א דינא רפיא ברחמי), וכדין הכי יתערו לעילא, לאתערבבא דא בדא.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בהאי אתבסם שטן, וקמיט ׳ן מן ושט, מה דהוה שטן לפני, תב לאחורא ואתהדר ושט כדבקדמיתא, בגין דהקול קול יעקב, ישראל לית חיליהון באכילה ושתיה, כשאר עמין דירתין עלמא דין, דחיליהון באכילה ושתיה, אלא חיליהון בקול דא דאיהו עלמא דאתי, עולם

❧❧❧ דמיטיק אליעזר ❧❧❧

בעת היחוד למלכות, אז מקבלת היא ג"כ אלו שלשה גוונים, הרי עתה הם משולש במלכות, הדא הוא דכתיב, קדושה לך ישלשו.

דלית קלא יכיל לנפקא לבר אלא מן הפה של יסוד צדיק פה התחתון, אוף הכי לית לאפרשא שכינתא מן קודשא בריך הוא, דקודשא בריך הוא אתמר ביה, קול יהו"ה חוצב להבות אש בעת היחוד הקדוש של חימום היחוד, ושכינתא תפלת כל פה, ואינון סימנין קשר"ק קש"ק קר"ק.

זהר

ובחבורא קדמאה. נטלין שופר לאתערא ביה, תרועה ותקיעה דינא קשיא ברחמי, ושברים דינא קשיא בלא רחמי, וכדין הכי יתערו לעילא, לאתערבבא דא בדא יצחק ביעקב עד שנמתקו כל הדינים מישראל אמן.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בהאי אתבסם שטן, וקמיט ׳ן מן ושט ונעשה מ'שטן' ו'שט', מה דהוה שטן לפני, תב לאחורא ואתהדר ושט כדבקדמיתא, בגין דהקול קול יעקב שהוא ו' דת"ת גופא, ישראל לית חיליהון באכילה ושתיה, כשאר עמין דירתין עלמא דין, דחיליהון באכילה ושתיה, אלא חיליהון בקול של למוד בתורה וקול של תפלה, דא דאיהו עלמא דאתי גרון דא"א שהוא בינה, עולם ארוך, דאתברי באת יו"ד א"א קוצו של יו"ד אתברי ביו"ד בהתחברות אחד, ובגין דקול

ארוך, דאתברי באת יו"ד, ובגין דקול שופר מניה נפיק, אמרו רבנן, אין פוחתין מעשרה שופרות, ובאות י' ודאי אתעביד עולם ארוך, דאיהו ו' עלמא דאתי, ובאת ה' ברא עלמא דין, דאיהי ה' זעירא, דבה אכילה ושתייה דאורייתא.

ועוד רזא אחרא, בתר דאתגזור גזרה בתרין אתוון דאינון ה' ה', תרין בתי דינין, מאן יכיל לבטלא גזרה דתרווייהו, י' ו', דאת ה"א אימא עלאה, י' אב, ומה כתיב, (במדבר ל יד) כל נדר וכל שבועת אסר לענות נפש, דאיהי ה', אישה יקימנו, ואישה יפרנו, ובגין דא צריך לאתערא קלא דאיהו ו', בעשרה שופרות דאינון י', ועיקרא דלהון בנשימה אחת כל סימן וסימן, בפה דאיהי י' מעשרה.

מיד דשמעו מלין רבי שמעון וכל חברייה, אמרו בריך אלהא דזכינא למשמע מלין, מההוא דאתקרי רבן של נביאים, רבן דחכמים, רבן דמלאכי

❧❧❧ דמישק אליעזר ❧❧❧

שופר מניה נפיק מגרון דא"א שהוא בינה, אמרו רבנן, אין פוחתין מעשרה שופרות, ובאות י' ודאי אתעביד עולם ארוך שקוצו של יו"ד עם היו"ד הם נעשים ביחד, דאיהו ו' עלמא דאתי גרון של א"א הוא כצורת ו', והוא בינה דא"א, ובאת ה' ברא עלמא דין, דאיהי ה' זעירא, דבה אכילה ושתייה דאורייתא תורה שבעל פה, 'יחיה האדם' (דברים ח ג).

ועוד רזא אחרא, בתר דאתגזור גזרה בתרין אתוון דאינון ה' ה' ה' ראשונה בינה, ה' אחרונה מלכות, תרין בתי דינין בינה דינין מתערין מינה, ומלכות בשם אדנ"י ב"ה, דינ"א דמלכותא דינ"א, מאן יכיל לבטלא גזרה דתרווייהו, י' ו', דאת ה"א אימא עלאה, י' אב י' אבא עלאה היפר את נדרה של ה' ראשונה בינה, ואות ו' ז"א ת"ת בעלה היפר ומבטל כל נדר וכל שבועת אסר של מלכות, ומה כתיב, כל נדר וכל שבועת אסר לענות נפש, דאיהי ה' נפש מלכות ה' אחרונה, אישה יקימנו, ואישה יפרנו בין באבא ובין בז"א, ובגין דא צריך לאתערא קלא דאיהו ו', בעשרה שופרות דאינון י' הרי כאן ב' בחינת נוקבין, בינה ומלכות, שהם ב' ההי"ן, וקול שופר הרי ו', ועשרה שופרות היא י', הרי בין הכל נשלם כל שם הוי"ה ב"ה, ועיקרא דלהון בנשימה אחת כל סימן וסימן שהוא קוצו של יו"ד, בפה דאיהי י' מעשרה מלכות פה היא ספירה עשירית מעשר ספירות דאצילות, הנקראת סופה דדרגין.

מיד דשמעו מלין רבי שמעון וכל חברייה, אמרו בריך אלהא דזכינא למשמע מלין, מההוא דאתקרי רבן של נביאים רעיא מהימנא היה בו נשמת משה רבינו

השרת, דקודשא בריך הוא ושכינתיה מדבר על פומי, וכתב על ידוי רזין אלין, דלא אשתמעו כוונתייהו ממתן תורה ועד כען.

אמר ליה, בוצינא קדישא, אשלים מלולי דרזין דחבורא קדמאה, לפרשא לון, דהא כל מארי מתיבתאן דלעילא, ומארי מתיבתאן דלתתא, כלהו מזומנין למשמע מלין אלין מפומך, ופירושין דילך, דהא חדוה ופורקנא יתער בהון לעילא ותתא, אל תתנו דמי לו, אנת וכל סיעתא דילך.

זהר

עוד אמר בחבורא קדמאה, בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסם כלא דא בדא, וכל מה דההוא כבד נקיט, אקריב לגבי לב, דאיהו מלכא לזיינא (ס"א לדיינא), וההוא לב לאו אורחיה ולא תיאובתיה בעכירו דעובדין דעמיה, אלא נקיט כל ברירו וכל צחותא, (דף רלב ע"ב) וכל זכייין וכל עובדין טבין, וכל ההוא עכירו וטנופין ולכלוכא דאינון עובדין בישין, (בס"א ליתא) (זריק לון לשאר עמין, ההוא כבד), אנח לכבד, דאתמר ביה (בראשית כז יא) עשו איש שעיר, וכל ערקין דיליה דאינון שאר עמין, הדא הוא דכתיב, (ויקרא טז כב)

ע"ה, רבן דחכמים, רבן דמלאכי השרת, דקודשא בריך הוא ושכינתיה מדבר על פומי, וכתב על ידוי רזין אלין, דלא אשתמעו כוונתייהו ממתן תורה ועד כען.

אמר ליה, בוצינא קדישא רשב"י, אשלים מלולי דרזין דחבורא קדמאה, לפרשא לון, דהא כל מארי מתיבתאן דלעילא, ומארי מתיבתאן דלתתא, כלהו מזומנין למשמע מלין אלין מפומך, ופירושין דילך, דהא חדוה ופורקנא יתער בהון לעילא ותתא, אל תתנו דמי לו, אנת וכל סיעתא דילך.

זהר

עוד אמר בחבורא קדמאה, בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסם כלא דא בדא שהם אברהם יצחק ויעקב, ומתעריבים ומתבשמים זה בזה, וכל מה דההוא כבד נקיט שבו דם מעורב עם פסולת, לזה יש אחיזה בכבד דכורא דקליפה, אקריב לגבי לב הלב מזוכך הדם יותר, כדאיתא בע"ח (שער המוחין פ"ה), דאיהו מלכא לזיינא, וההוא לב לאו אורחיה ולא תיאובתיה בעכירו דעובדין דעמיה, אלא נקיט כל ברירו וכל צחותא, (דף רלב ע"ב) וכל זכייין וכל עובדין טבין, וכל ההוא עכירו וטנופין ולכלוכא דאינון עובדין בישין, אנח לכבד, דאתמר ביה עשו איש שעיר, וכל ערקין דיליה דאינון שאר עמין, הדא הוא דכתיב, ונשא השעיר עליו את כל

ונשא השעיר עליו את כל עונותם, מאי עונותם, עונות תם, דאתמר ביה
(בראשית כה כז) ויעקב איש תם, וחובין דעמודא (ס"א דעמיה) דאינון ערקין ודפקין
דלבא.

ובגין דא, שחין וצרעת וספחת לכל אינון אברין, מכבד אשתכחו, מאלין
לכלוכין דאשתארו ביה, מלבא אתי כל בריאותא לכל אברין.

דהכי הוא, כיון דלבא נטיל כל זכיכו וברירא וצחותא, כבד נטיל כל מה
דאשתכח ואשתאר מן לכלוכא וטנופא, וזריק לכל שאר שייפין דאינון
שאר עמין אחרנין בעל כרחיהו, ומפסולות דפסולת דכבד נטל טחול, דאתמר
ביה (בראשית א יד) יהי מארת, (משלי ג לב) מארת יהו"ה בבית רשע.

דמישק אליעזר

עונותם, מאי עונותם, עונות תם, דאתמר ביה ויעקב איש תם, וחובין דעמיה
דאינון ערקין ודפקין דלבא.

ובגין דא, שחין וצרעת וספחת לכל אינון אברין, מכבד אשתכחו, מאלין
לכלוכין דאשתארו ביה, מלבא אתי כל בריאותא לכל אברין.

דהכי הוא, כיון דלבא נטיל כל זכיכו וברירא וצחותא, כבד נטיל כל מה
דאשתכח ואשתאר מן לכלוכא וטנופא, וזריק לכל שאר שייפין דאינון
שאר עמין אחרנין בעל כרחיהו, ומפסולות דפסולת דכבד נטל טחול, דאתמר
ביה יהי מארת, מארת יהו"ה בבית רשע.

